omnia ſuæ conditionis bona, ut Jeſum Chriſtum ſequatur: *Et relictis omnibus ſurgens ſecutus eſt eum.* Dominus vocat illum, ipſe vero nullas nectit moras, ut omnia relinquat, ut ſequatur eum. Satiſne intelligimus tanti operis neceſſitatem? In ſe convertit odium ſimilium ſibi jamjam in adeo inſigni converſione videntium damnationem flagitiorum ſuorum; ſibi contemptum & irriſiones totius mundi conciliat, qui adeo generalem bonorum omnium abdicationem tamquam ſtultitiam traducet, & inſipientem vocabit hominem, qui adeo florenti fortunæ nuncium mittit, ut advenæ pauperis, ignotique hominis diſcipulus fiat. *Verjus.*

Vivum fidei lumē, quod illuxit Sancto Matthæo cauſſa, fuit propter quā contempſit quidquid mundus deperit.

Opus erat, ut S. Matthæi ſpiritus ſuæ Vocationis momento magno fidei lumine illuſtraretur, ut foveret ſenſus tunc temporis adeo inſuetos, incognitoſque. Opus erat, ut cor illius ardenti caritate ferveret, ad hoc ut id iniret conſilium adeo mirum, & recto ſenſui, rationique prorſus oppoſitum. Accedit ad illum Salvator, dicitque illi, *Sequere me*; quod ſane parum videtur, ut inſignem hanc ſtultitiam exequatur. Niſi fides illi conſpiciendum tradidiſſet per hominis imaginem, ſpecie quidem adeo contemptibilem, majeſtatem Dei; niſi luminibus fidei, quæ tunc temporis in illius mente effulſerunt, intellexiſſet eum, qui loquebatur, eſſe bonorum omnium principium, & auctorem veræ felicitatis; audiiſſetne unquam ea verba? Verum niſi habuiſſet cor adeo admirabili caritate repletum, ut Jeſu Chriſti gloriam & Regni inſtitutionem præferret omnibus propriis commodis, atque voluptatibus: niſi incomparabilem habuiſſet zelum, ut fortunam, ſpemque omnem immolaret voluntati vocantis Dei; omnia lumina, quibus mens illius tunc renidebat, paria nequaquam fuiſſent efficiendo, ut brevi temporis ſpatio deſereret omnia, quæ tanto æſtu mundus concupiſcit, ac ſe inter contumelias, atque paſſiones projiceret. *Verjus.*

Elevatio S. Matthæi ad Apoſtoli, & Evangeliſtæ dignitatem præmium eſt fidei vivæ, & ardentis Caritatis ejuſdem.

Quemadmodum S. Matthæus in vocatione ſua admirabilia dederat viventis fidei, & ferventis caritatis ſuæ ſpecimina; ita æquum erat, ut ſicut æquiſſimus hic Paterfamilias Evangelicus, ſemper nova adjicit bona talentis, quibus utimur ſecundum Domini mentem, attolleret Sanctum hunc meritis inſignem ad altiſſimum apicem cognitionum fidei, & conferret illi præcipuum caritatis miniſterium; videlicet opus erat, ut Diſcipulus hic obſervantiſſimus, & obediens dicto Filii Dei, Evangeliſtæ, atque Apoſtoli ſimul dignitate inſigniretur: ita ut quandoquidem præſtantiſſima cognitione excellebat, ampliſſimum etiam doctrinæ cæleſtis miniſterium aſſequeretur. Evangeliſtæ cumulatiſſimam habuerunt cognitionem Myſteriorum fidei noſtræ; debuerunt repleti eſſe luminibus Divinis, quæ large effuſeque omnibus mortalibus elargirentur. Et quoniam fuerunt Spiritus Sancti amanuenſes per ſtatum gratiæ, & Præcones delecti, ut ſcriptis ſuis prædicarent omnibus gentibus, omnibuſque ſæculis novæ legis inſtituta; oportuit, ut omnia adorabilia divini hujus ſtatus ſecreta, & omnia ſublimia ejuſdem placita iiſdem committerentur. *Verjus.*

S. Matthæus primus fuit qui ad preces Judæorum converſorum, & eorumdem conſolationem ſcripſerit Evangelium.

Poſt glorioſam aſcenſionem Filii Dei, & dilapſum Spiritus Sancti, S. Matthæus fidem prædicavit cum aliis Apoſtolis in Judæa, ubi triennium præter propter commoratus eſt. Antequam inde abiret alibi fidem prædicaturus, divino afflatus ſpiritu, & a converſis Judæis exoratus, ut illis hiſtoriam conſcriberet, vel compendium earum rerum, quas illos docuerat, donec cum illis verſatus erat: accedentibus etiam fortaſſe Apoſtolorum flagitationibus, S. Matthæus ſcripſit, antequam Apoſtoli diſcederent Jeroſolymis, divinum hoc volumen, cui titulus Evangelium, & quod bonum, beatumque nuntium ſignificat. Profecto hæc erat hiſtorica explicatio boni, feliciſque nuntii, quod Angeli Paſtoribus nuntiaverant in nativitate Domini, neque continebat aliud præterquam quod ipſe Jeſus Chriſtus Evangelium nuncupaverat. Hæc erat mera Filii Dei doctrina, ejuſque prædicatio conjuncta cum miraculis, quorum ipſe Matthæus fuerat teſtis; quibus addiderat ea, quæ didicerat a Deipara de Filii nativitate, & ea quæ acciderant uſque ad illius Baptiſmum, ut regularem texeret hiſtoriam. Ejus conſilium in hoc Evangelio, S. Auguſtino teſte, fuit, exhibere nobis humanam vitam, quam Salvator inter homines vixit; cum S. Joannes ſibi propoſuiſſe videatur nobis oſtendere Jeſu Chriſti nativitatem. Itaque Evangelium ſecundum Matthæum generatim fidelibus omnibus utilius videtur, quia potiſſimum in eo poſitum eſt, ut narret facta, & præcepta, in quibus, ut ita dicam, Jeſus Chriſtus temperavit Sapientiam, & divinam Majeſtatem ſuam, ut præberet exemplum vitæ ſuæ facilius imitandum, & infirmitati noſtræ accommodatius; cum præſertim ea, quæ pertinent ad mores, fuerit conſectatus.

Quantum debeamus illi.

Tu igitur, vir ſancte, primus es, qui fidelibus omnibus, omnibuſque ſæculis publicaſti opes, gloriam, & potentiam Regis æterni. Tu es, qui primus evulgaſti ſanctas leges Imperii ipſius, ſalutaria placita ſtatus ſacri, regulas, & adminicula, quibus aſſequeremur pacem, atque æternam felicitatem, quam fidelibus ſuis pollicetur. Tibi immenſa cedit gloria, fuiſſe primum, & antiquiſſimum tot ineffabilium myſteriorum interpretem. Sed multo majora tibi debemus, eo quod inceperis diſſipare tenebras errorum noſtrorum, & immortalitati ſacrare ſcriptis tuis ſacram Doctrinam hanc, a qua mundi totius pendet felicitas. *P. Croiſet, & Verjus.*

Peculiaris character qui S. Matthæum ab Apoſtolis, & Evangeliſtis diſtinguit.

S. Matthæus quatenus Evangeliſta reliquis præſtitit, & melius de Eccleſia meritus eſt ſcriptis ſuis, quam verbis. Nam licet divini iſti Præcones terram univerſam luſtraverint, tamen dici poteſt, eos nequaquam ſingillatim omnes gentes atque provincias luſtraſſe. Mundum ſibi diviſerunt; & ſinguli eos, qui ſortitu ſingulis obtigerunt, erudierunt. Sed Evangeliſtæ terram univerſam illuſtraverunt; cumque eorum libri maria tranaverint per univerſum orbem fidei facem Ethnicis omnibus pertulerunt. Eo ſcripta illorum pervaſerunt, quo inferre non valuerunt arma ſua gentium domitores; & plures Filio Dei ſubditos adquiſiverunt, quam tot Heroes, quos jactat antiquitas. Prædicatio Apoſtolorum bonum fuit perfunctorium, & ſæculum ipſum, quod illos naſci vidit, eoſdem etiam deſinere conſpexit: Sed Evangelium bonum eſt uſque ad ſæculorum finem duraturum, & quod eoſdem cum Eccleſia cancellos habens, omnes erudiet fideles, uſque in finem. Fateor equidem has laudes non ad Matthæum dumtaxat, verum ad alios quoque Evangeliſtas pertinere, ſed quædam illius propriæ ſunt, in quarum partem alii accedere non poſſunt, & quæ illum ab aliis ſecernentes glorioſum, & ſingularem ejus characterem poſſunt conſtituere. Nam temporis habita ratione primus eſt Evangeliſtarum: primus eſt, qui hoc opus fuerit aggreſſus; primus fuit Spiritus Sancti organum, & Interpres. Primus eſt, qui calamum, dexteramque ſacraverit in Filii Dei hiſtoria ſcribenda: & ſi inter Martyres, & Protomartyr celeberrimus eſt, fatendum eſt etiam, inter Evangeliſtas, qui aliis præluxit, majori in honore eſſe habendum. In laudem ejus addamus, ipſum fuſius ſcripſiſſe, quam alii admirabiles illi ſcriptores; illum omnes enarraſſe actus, & verba, & inflammatum Præceptoris ſui caritate, credidiſſe ſibi referendas eſſe omnes vitæ ejuſdem circumſtantias. Illud vero, quod nos maxime movere debet, hoc eſt, quod licet ſcripſerit propter Judæos, ſpem tamen Gentibus feciſſe; cum unus ille deſcripſerit ſtellæ apparitionem, Magorum adventum, eorum ingreſſum in ſpecum Bethlehemiticum, & nos docuit Dei Filium æque Gentilium Salvatores eſſe, ac Iſraelitarum. *P. Senault ex Oratorio.*

De Apoſtolica S. Matthæi vita.

Mihi videtur, paucis verbis S. Matthæo locupletiſſimum exornari Panegyricum, cum dicitur Apoſtolus fuiſſe, videlicet unus ex domitoribus terrarum, qui Deo tot animas lucrati ſunt in toto mundo. Sane mihi videtur gloria ejus in præclaram lucem perferre, cum ille caritate Apoſtolica repletus oſtenditur, poſtquam oſtenſum fuit eximium ejuſdem opus in vocatione illius; quandoquidem eminenter complectitur virtutes omnes; & poſtquam Biblia illum deſcripſerunt in albo duodecim illorum Principum terræ, qui gentes omnes ſunt judicaturi, & qui miraculis, virtutibuſque ſuis illos ſubdiderunt ſuavi jugo Evangelii, nulla poſſunt adjici encomia quæ infirma non ſint, atque inutilia. Quid enim glorioſius, atque amplius eſt, quam eligi a Deo, ut ſequeſter omnium ſecretorum ejus, & divinorum myſteriorum illius diſpenſator? ut ſis unum ex nitentibus aſtris primæ magnitudinis, quorum luce mundum univerſum vult illuminare? ut ſis vas ſacrum Dei ſpiritu plenum, ut in mortalium omnium cor diffundas divinum ignem, quem tibi large, effuſeque donavit? Ille, de quo loquimur, ſingularibus enituit prærogativis, luminibus, quæ illius propria fuerunt, curſibus, motibuſque particularibus, effectibus, influxibuſque, qui eo quod omnino explorati non ſunt, non ideo tamen minus ſunt ſalubres, atque admirabiles. *Idem.*

Cur divinæ minime placuit Providentiæ, ut nobis innoteſceret finis curſus, & laborum Sancti hujus.

Divinæ minime placuit Providentiæ revelare nobis, ubinam gentium Sanctus Matthæus Apoſtolicis laboribus ſuis finem impoſuerit; & nos ignorare præclaras ejuſdem, nec non collegarum ipſius res geſtas; eam fortaſſis ob cauſſam, ut cognoſcentes nos illos ſimul omnes unum dumtaxat corpus effeciſſe per caritatis unitatem, eoſque unius Jeſu Chriſti organa fuiſſe, diſpenſatoreſque Myſteriorum Dei unius, unanimi, conflatoque conſenſu cooperantes ad unius Eccleſiæ inſtitutionem, unicuique eorum acceptum referemus fructum, & labores reliquorum, & populi generatim omnes, & peculiariter ſinguli pro Magiſtris Patribuſque ſuis divinos venerarentur miniſtros hoſce, qui tot ſudoribus, vigiliis, laboribuſque excoluerunt, & ſuo cruore irrigaverunt univerſum terrarum orbem antea prorſus incultum, ac dumis, ſentibuſque ſylveſcentem; ſed quem Deus eorum miniſterio, gratiiſque ſuis coegit, ut modo adeo admirabili fructus afferret. Nobis ergo agendæ, habendæque ſunt S. Matthæo gratiæ tanquam uni ex inſtrumentis magnarum rerum, quæ in univerſa terra perractæ fuerunt in Idolorum cultu ſtirpitus convellendo, & in Eccleſia inſtituenda. *Verjus in Sanctum Matthæum.*

Mors, & Martyrium S. Matthæi.

Veteres nonnulli rerum Eccleſiaſticarum Scriptores, quibus haberi poteſt fides, affirmant S. Matthæum in Æthiopia potiſſimum effudiſſe lumen Evangelii, ibique glorioſo fine ſtadium ſuum coronaſſe: eamque Provinciam extremum fuiſſe campum illuſtrium ejus certaminum, & cumulatiſſimæ gloriæ ipſius Theatrum. Ibi tandem perfecte ſecutus eſt Jeſum Chriſtum in illius paſſione, ſuppliciis, & morte. Ibi poſtremo fidei, & caritatis conatu, generoſe ſacrificavit vitam ſuam, ut olim fortunam ſuam ſacrificaverat gloriæ magiſtri ſui, & ſaluti populorum. Præclaræ reliquiæ Chriſtianæ Religionis, quæ ad noſtra uſque tempora, incolumes ſervatæ ſunt in tanta Mahumedis aſſeclarum impietate, & barbarie aliorum Africæ populorum, qui Regnum illud circumdant, extant adhuc glorioſa magni hujus Apoſtoli trophæa victoriarum illius, ex quibus dignoſcere licet, quanam firmitate, ac robore ibi inſtituta fuerit religio laboribus, & ſanguine

ipſius, quot miracula fuerit operatus; quam vim obtinuerint ejus prædicationes, & exempla: quandoquidem Chriſtiana fides in ingenti eo regno per tot ſæcula, inter generalem finitimorum corruptionem viguit, & viget. *Verjus in Sancto Matthæo.*

Deſcriptio Martyrii ejuſ. & ejuſdem occaſio.

Quidam olim crediderunt S. Matthæum in Perſidem conceſſiſſe, & præſertim in Parthorum regionem, in Mediam, & Caramaniam ad Evangelium prædicandum: ſed probatior eorum videtur opinio, qui in Æthiopiam tenent abiiſſe. Aſſerunt, hunc cum in magnum hoc regnum perveniſſet, alacriter exceptum fuiſſe ab Eunucho Reginæ Candacis, quem S. Philippus Diaconus baptizaverat; cumque in urbe quadam nactus fuiſſet duos magos, qui populo univerſo os ſublinebant, cumque præſtigiis ſuis in idolorum cultu confirmabant: Sanctum noſtrum non ſolum populo aperuiſſe eorum ſortilegia; ſed omnes eorum conatus irritos feciſſe, quæ res incolas magis, magiſque in Chriſtiana Religione roboravit. Sed cauſſa potiſſima mortis ejus hæc fuit. Regis Filiam Iphigeniam nomine converterat, eique auctor fuerat, ut virginitatem ſuam Salvatori devoveret. Inter hæc Rex ad plures abierat, ac Princeps defuncti frater in uxorem ducere cupiebat neptem, qua nuptias renuente, tanta exarſit iracundia adverſus Apoſtolum, ut ſtatim ſatellitibus imperaverit, ut ad illum interficiendum citato gradu contenderent. Hic Sanctus noſter honorem nactus eſt ſacrificium ſuum cum Jeſu Chriſti ſacrificio conjungendi, & expirans ad aras contigit illi ſanguinem ſuum cum illo Summi æternique Sacerdotis miſcere. Crudelis enim Princeps, qui ut regnum occuparet, uxorem ſibi conjungi cupiebat Regiam Virginem neptem ſuam, ſciens, ſe, donec Matthæus viveret, nihil profecturum, neque illam a ſententia ſuſcepta dimotorum, juſſit illum in Templo, dum ſacra litaret hoſtia, trucidari. Ita Apoſtolo noſtro contigit immolari in ara eadem, ubi Mundi Salvatorem ipſe immolabat; & ſimul eſſe & victimam, & Sacerdotem. Felix conformitas! perfecta ſimilitudo inter Dei Filium, atque Apoſtolum ejus, qui Sancto huic gloriam immortalem procuravit eodem tempore, quo mortis vulnus recepit. *Verjus, & P. Senault ex Oratorio.*

Quomodo & in quo S. Matthæū imitari valeamus?

Operæ pretium eſt modo intueri, quomodo ex magnis Sancti noſtri exemplis proficere valeamus. In vitæ ejuſdem hiſtoria tria præſertim occurrunt quæ imitari poſſumus, & debemus; quorum primum eſt relinquere profeſſionem, munus, ſtatum, & officium, in quo ſumus, vel quod ſumus amplexi, ſi ſtatus hic nocens fuerit, periculo proximus, & oppoſitus Chriſtianæ Religioni; quemadmodum S. Matthæus nos docuit exemplo, reliquens Publicani ſtatum, ut lumen Evangelii ſequeretur. Debemus etiam Sanctum hunc imitari divitiarum amorem abdicantes; non eo quod neceſſe ſit paupertatem amplecti, & ad ſummam inopiam ſe ſe redigere. Non omnes pares ſunt magnæ huic perfectioni: ſed bona noſtra in fratrum noſtrorum egeſtatibus ſublevandis impendentes, illis non adhæremus; illa nobis in idolum non convertimus, ut faciunt avari, qui nihil ſibi ſatis eſſe arbitrantur. Ratio tertia imitandi Sanctum hunc, eſt ſe ſe, ut illle, transferre de peccati ſtatu in ſtatum gratiæ, & nihil inauſum intentatumque relinquere, ut hanc ſemel acceptam, ſartam tectamque tueamur, nihil negligentes, quod poſſit nos in illius poſſeſſione unire; & alacriter, fideliterque ſequentes vocem Salvatoris nos avocantis; & ut omnia verbo complectar, illi ſacrificantes omnes cupiditates noſtras, & eas præſertim ſubigentes, quæ nominantur in nobis; atque vitam noſtram, ſi opus fuerit, illi offerentes. Hoc pacto Sanctum hunc Apoſtolum poſſumus imitari, aliquando cum illo gloria immortalitatis perfruituri. *Recens Auctor.*

PRO INDULGENTIA PORTIUNCULÆ,

Et feſtivitate Beatiſſimæ Virginis Angelorum Nuncupatæ.

M O N I T U M.

ANceps diu hæſi, utrum argumentum hoc mihi pertractandum eſſet, ſeu quod neſciebam ubinam eſſet collocandum; ſeu quod ſequi non poteram methodum illam, quam in reliquis ad unguem retinui. Titulus Beatiſſimæ Virginis Angelorum mihi auctor erat, ut hoc argumentum collocarem inter Sanctæ Virginis myſteria, una cum Roſarii, & Scapularii argumentis, cum quibus nexum aliquem habere videtur. Sed in Portiunculæ Indulgentia Deiparæ interceſſio locum non habet, niſi quædam veluti circumſtantia, quæ non niſi minimam in ea obtinet partem. Oratio, quam Sanctus Franciſcus obtulit Salvatori, & quam Salvator exaudit, peculiaris eſt actio vitæ Sancti hujus, & una ex inſignibus gratiis, quibus Deus illum cumulavit; quæ locum nacta eſt in Sancti ejuſdem Panegyrico. Ceterum cum non ſolum ſatis uberem invenire poſſem ſuppellectilem ad argumentum hoc juxta inſtitutum meum pertractandum; verum etiam cum viderem hoc in univerſa Sancti Franciſci familia de ſuggeſtu pertractari, & hanc præ ceteris Religioſis Ordinibus latius protendi, duxi mihi argumentum adeo commune nequaquam eſſe prætermittendum. Hoc igitur conſilium ingreſſus ſum, ut extra ordinem illud in hoc volumen rejicerem, & adhærerem peculiaribus circumſtantiis hujus Indulgentiæ, quæ peculiariter habenda eſt in pretio propter ineſtimabile bonum, quod peccatores omnes inde poſſunt percipere; quandoquidem illa omnium certiſſima, ampliſſima, & ad lucrandum facillima eſt. Ut igitur omnes ad illius adquiſitionem impellam, collegi quidquid ſolidius nactus ſum in Sermonibus, ſeu editis, ſeu manu exaratis, qui ſane ſunt pauciſſimi.

P A R A G R A P H U S   P R I M U S.

Multiplex Sermonum hujus argumenti Synopſis.

Deſiderium cordis ejus tribuiſti ei, & voluntate labiorum ejus non fraudaſti eum. Pſalm. 2.

I. MIrum non eſt in Scripturis intueri, ſummos viros, & eos potiſſimum, qui Sanctitate floruerunt, aliquid efflictim concupiſſe, ac illud efflagitaſſe. Scimus, Salomonem præ ceteris Sapientiam optaſſe, eamque omnibus terræ bonis, omnibuſque Mundi theſauris prætuliſſe; Patrem illius David unum a Deo petiiſſe, quod aptum eſſe credebat, ad ſatisfaciendum omnibus cupiditatibus ſuis: *Unam petii a Domino, hanc requiram*: (*Pſalm.* 26.) Danielem nuncupatum fuiſſe virum deſideriorum: Moyſen a Deo pro Iſraelitis veniam poſtulaſſe tanta vi, & cura, ut Omnipotens quodammodo cedere cogeretur vi illi, quam ſervus ejus ſuaviter inferebat. In nova autem lege nemo unus ignorat tria vota, quæ Auguſtinus conceperat. Quæ res mihi perſuadet vos nequaquam admiraturos eſſe, ubi audieritis hujus feſtivitatis cauſſam ardens eſſe deſiderium incomparabilis S. Franciſci. Cum enim Salvator illi, non ſecus ac Salomoni fuiſſet pollicitus, ſe illi conceſſurum quodcumque petiiſſet; magnus hic Sanctus oblitus ſui, & ejus boni, quod obtinere potuiſſet ex adeo officioſa oblatione, ut ex eo id peteret, quod nemo unquam antea Sanctus petierat, & quam Franciſcus cenſebat Deo ipſi jucundiſſimam eſſe futuram petitionem; flagitavit Indulgentiam pro peccatoribus, qui rite expiati refectique Sacris Myſteriis, aliiſque conditionibus diſpoſiti Templum inviſerent, quod Sanctus ille ſibi in manſionis ſuæ locum, & quietis elegerat. Deus vero, cujus infinita bonitas eſt, & qui ipſam etiam diſpoſitionem cordis ſervorum ſuorum exaudit, ut inquit Propheta, ſe cum Franciſco geſſit qualem geſſerat cum Salomone, cumulans illum aliis gratiis, ac beneficiis, & illi concedens large, effuſeque quidquid pro aliis petierat. Miſſa faciamus ea, quæ Sanctus hic ſibi promeruit, & unice id inquiramus, quod nobis procuravit; ut enim hoc perfruamur, huc ſimul convenimus. Conſideremus igitur:

1. Quanti a nobis fieri debeat hæc indulgentia modo admirabili obtenta.

2. Cogitemus utilitatem, quam inde percipere poſſumus, ex quo Sancta Sedes illam ad omnia Ordinis S. Franciſci Templa latiſſime extendit. Hæc duo erunt puncta, & tota Sermonis partitio. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Applicando verba hæc Prophetæ ad Indulgentiam Portiunculæ: *Iſte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum*: Pſ. 33. II.
Oſtendere poſſumus, 1. Franciſcum, qui pro peccatoribus orat, & qui per merita ſua dignus eſt, qui exoret: *Iſte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum.* 2. Sanctam Virginem pro Franciſco intercedentem, & quæ pluribus de cauſſis ad id ſe actam videt. 3. Dei Filium, in Matris, famulique ſui gratiam concedentem indulgentiam, quam reſpicere debemus tanquam inſigne Dei donum.

Ad primam partem amplificandam exhibere poſſumus Franciſcum, 1. Tanquam pauperem voluntarium, 2. Tanquam pauperem crucifixum, 3. Tanquam pauperem pro ſe minime cupidum, & propter alios zelo ſuccenſum. Pauperem voluntarium, pauperem Evangelicum, Inſtitutorem Ordinis perfectorum pau-

pauperum imitantium paupertatem Jeſu Chriſti. Pauperem crucifixum; videlicet Pauperem indutum mortificatione Jeſu Chriſti euſque ut in ſe geſtet ſtigmata Dei hujus Salvatoris. Pauperem ab omni cupiditate alienum. Pro quibus enim nuncupabat vota? nempe pro aliis, quin pro ſe ne verbum quidem faceret.

In parte altera conſiderabimus S. Virginem pro Franciſco intercedentem, & id duplici agentem ex cauſſa. 1. Ex cauſſa maternæ pietatis. 2. Ex cauſſa proprii cultus. Ex cauſſa maternæ pietatis erga S. Franciſcum; quia Mater Dei proculdubio unice diligere debebat hominem, qui ſe illius famulum palam profitebatur. Ex cauſſa proprii cultus, de qua enim re agebatur in conceſſione illius Indulgentiæ, quam Franciſcus petebat? Nempe agebatur de reparando honore, qui adhibebatur Templo de Portiuncula, vel alio nomine Mariæ Angelorum, nuncupato: agebatur de novi decoris acceſſione eidem facienda, ſi Franciſci precibus impetraretur, ut populis eo quotannis confluentibus Deiparæ cultus reſtitueretur.

In tertia Sermonis parte conſiderare poſſumus Salvatorem Mundi per Virginis interceſſionem inæſtimabilis pretii gratiam concedentem. 1. Quia hæc eſt Indulgentia immediate a Filio Dei conceſſa, quæ nobis eſſe debet certiſſima. 2. Quia Indulgentia hæc probata fuit certis miraculis, quæ in dubium nequeunt revocari. 3. Quia hæc Indulgentia diffuſa eſt in populo Chriſtiano cum admirabili profectu animarum, & per converſionem etiam plurimorum peccatorum, qui citra hoc præſidium in periculo fuiſſent in ſceleribus ſuis moriendi. *P. Bourdaloue.*

III. Plerorumque mortalium exitium eſt non affici, niſi iis, quæ ſenſus dumtaxat percellunt; ita ut quemadmodum pretium, in quo habent res, ſequitur ſemper conceptum, quem ſemel de illis animo imbiberunt; mirum non eſt, niſi tanti faciant, quanti opus eſſet bonum tantum ac tantæ utilitatis, quantæ ſunt Indulgentiæ. Nunquam fortaſſe meditati ſunt, neque intellexerunt, ut opus eſt, magnitudinem pœnarum, a quibus in altera vita liberant animas, neque ſummam illam beatitudinem, cujus poſſeſſionem feſtinant. Tamen ex duobus hiſce locis, tanquam maxime ſenſibilibus Indulgentiarum utilitatem cognoſcere tenemur, & excitamur ad minime negligendum bonum, quod forte aliquando redimere optabimus omnibus Mundi hujus theſauris, ſi nobis integrum eſſet. Sed quantumvis validæ, ac ſolidæ ſint hæ rationes, quæ ad Indulgentias pertinent generatim; cum illa Portiunculæ ſit ſingularis, & ſatis per ſe gravis ad pertractandum hujuſmodi argumentum, quin in iis immoremur utilitatibus, quæ huic communes ſunt cum aliis, fert animus ex iis tantum circumſtantiis, quæ propriæ ſunt, haurire neceſſarias rationes, ut oboriatur in vobis ſublimis ejuſdem conceptus, & quas in illius Inſtitutione reperio, quæ conſtituit hanc feſtivitatem, quam hodierna die celebrat Eccleſia. Dico igitur alteram ex his circumſtantiis eſſe.

1. Fructum meritorum Magni, & Seraphici Patriarchæ S. Franciſci, qui hanc flagitavit Indulgentiam ductus ardenti deſiderio opem ferendi animabus; quapropter S. Bonaventura unus ex Filiis ejus teſtatus eſt: S. Franciſcum credidiſſe ſe Deum amare non poſſe, niſi amaret animas ad Dei imaginem factas, & pretio ſanguinis ejuſdem redemptas.

2. Ipſum Dei Filium per ſe Indulgentiam hanc conceſſiſſe orationi Sancti hujus; efficiendo, ut bene verteret ejuſdem conſilium adverſus omnes obices, qui in eo exequendo reperti ſunt.

3. Denique glorioſa Dei Mater voluit velificari juſtæ petitioni Sancti hujus in gratiam peccatorum, ac ejus erga ipſos miſeratio nunquam melius enituit, quam in hac occaſione. Itaque tres hæ perſonæ, quarum merita inter ſe longiſſime diſtant, aliquid videntur contuliſſe, ut aliquod præberent ſuæ caritatis argumentum, in ea de qua loquor Indulgentia. Hoc ſane eſt quod illius meritum attollit, & quod vobis inſignem aſtruet ejuſdem conceptum, ſi volueritis illam ad examen vocare.

IV. *Iſte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum.* Pſ. 33. Quis videns Franciſcum ad Jeſu Chriſti pedes in Portiunculæ Sacello proſtratum non crederet poſcere aliquod ſuæ miſeriæ ſolatium? Pauperem hunc ſuffuſis lacrimarum imbre genis, & ſingultibus ex imo corde prodeuntibus in iis poſitum neceſſitatibus, quas ne præverteret, fervor obſtiterat, adhibere quidquid illi reliquum eſt virium, & vocis, ut divinam exoret Providentiam? Attamen abſit, ne ita judicetis. Quemcumque ardorem pauper hic in ſua oratione præſeferat, nihil poſtulat ſibi: neque de ſuis eſt, ſed de noſtris neceſſitatibus ſollicitus. Nimium voluntariæ ſuæ paupertatis contentus, nobis opitulari vult in ſpiritualibus neceſſitatibus, quas patimur. Caritas ejus officioſa, & præveniens, noſtras ipſas prævenit ærumnas, & ſciens, peccatores longe calamitoſiores eſſe in copia, quam in inopia, in eorum gratiam conatur ſuſpiriis ſuis, conſequi a Deo, quidquid illi deſiderant. *Iſte pauper clamavit.* Intelligitis, mentem eſſe mihi apud vos hodierna die Sermonem habendi de inſigni illa Indulgentia, quæ conceſſa fuit S. Franciſco in Eccleſia Portiunculæ. Indulgentia adeo ſingularis in omnibus circumſtantiis ejus, ſeu ſpectetur Salvator illam per ſe concedens, ſine eorum miniſterio, quos in terris conſtituit gratiarum ſuarum diſpenſatores; ſeu ſpectetur Beatiſſima Virgo, quæ ad illam obtinendam expedit quidquid habet auctoritatis, & gratiæ; ſeu tandem ſpectentur peccatores, qui ibi labore modico plenam, integramque peccatorum ſuorum remiſſionem naniſcuntur. Sed ſemper Franciſcus Aſſiſinas miſeratione, & caritate erga nos plenus, exhibet Filio Dei noſtras neceſſitates, eiſque ſolatium obtinet. Ne dubitemus; *Si iſte pauper clamavit*, Dominus exaudivit eum; quæ ea ſunt, quæ vobis dicturus ſum de inſigni hac Indulgentia.

1. Franciſcus pro nobis petit, & obtinet gratiam utiliſſimam.

2. Obtinet illam modo omnium efficaciſſimo.

3. Obtinet illam conditionibus adeo commodis, & quæ tanta poſſunt facilitate compleri, ut qui negligit illas, nullam queat excuſationem prætexere. Hæc tota erit hujus Sermonis partitio. *Fromentieres.*

V. *Domine, propter famulum tuum, juxta cor tuum, feciſti omnem magnificentiam hanc; & nota eſſe voluiſti univerſa magnalia.* Paral. 1. 17. Ad perfecte explendum argumentum inſignis hujus Indulgentiæ, quæ Portiunculæ nuncupatur, dicere poſſumus hanc non ſine miraculo conceſſam fuiſſe, non ſine miraculo fuiſſe evulgatam, & non ſine miraculo receptam.

1. Miraculoſe a Jeſu Chriſto conceſſam, & Summorum Pontificum auctoritate probatam.

2. Miraculoſe ab Epiſcopis in univerſo Chriſtiano orbe promulgatam.

3. Miraculoſe receptam perfectiſſima populorum ſubmiſſione, qui inde mirabilem fructum perceperunt.

VI. *Iſte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum.* Pſ. 33. Ut univerſam argumenti hujus magnitudinem unico Sermone complectar, polliceor me vobis juxta textus mei verba oſtenſurum.

1. Gemitus S. Franciſci ad obtinendam a miſericordia Dei pleniſſimam Indulgentiam in peccatorum contritorum gratiam. *Iſte pauper clamavit.*

2. Miſericordiam Salvatoris Indulgentiam concedentis S. Franciſco gratiam, quam adeo ardenter petierat.

VII. *Apparuit ei Dominus... & ait, audivi orationem tuam. Oculi mei erunt aperti, & aures meæ erectæ ad orationem ejus, qui in loco iſto oraverit.* Paralip. 2. 7. Sollemnitas hæc adeo inſignis, & recens duo nobis magna proponit objecta, quæ eo majorem expetunt attentionem, quo eſt infrequentior, & ut ita dicam, unica.

1. Primum eſt Franciſcus ipſe Aſſiſinas; qui oblitus ſui, gratiam pro peccatoribus expetit in loco ſancto, ſub Beatiſſimæ Virginis patrocinio.

2. Ipſe Dei Filius, qui in Deiparæ gratiam humilis ſervi ſui orationem excipit, eique large effuſeque concedit, quidquid ille pro peccatoribus deprecatur.

VIII. Pro Sermonis argumento deſumi poteſt communis Theologorum Catholicorum ſententia, dicentium tres conditiones requiri, ut quis particeps fiat fructus Indulgentiarum.

1. Auctoritas illas concedentis. *In concedente auctoritas.* Si ſupponitur poteſtas largientis Indulgentiam, dubitandum non eſt de hujus Indulgentiæ virtute; quippe ipſe Dei Filius immediate per ſe illam largitus eſt.

2. Pietas eſſe debet cauſſa. *In motivo pietas.* Salvator hanc largitus eſt Indulgentiam per exceſſum miſerationis erga peccatores pœnitentes; neque illam petiit Sanctus Franciſcus, niſi propter ardens ſalutis alienæ deſiderium.

3. Sed quod præcipuum eſt, ſupponitur caritas in anima illius, qui eamdem lucrari deſiderat. *In recipiente Caritas.* Videlicet requiritur, ut peccator ſit in ſtatu gratiæ; ideoque opus eſt, ut confeſſus fuerit peccata ſua, ut illorum abſolutionem perceperit, ut in ejus voluntate nullus exiſtat erga peccatum affectus. Tria hæc omnino neceſſaria ſunt ad Indulgentiam lucrandam, quæ etiam poterunt vobis præbere locum ad Sermonem de Portiuncula habendum.

IX. Affirmare non vereor, Dei Filium magis peculiariter videri fontem Indulgentiæ Portiunculæ, quam ceterum; & quin harum meritum deterere velim, æque manantium ex vulneribus Redemptoris, oſtendere volo,

1. Ipſum Jeſum Chriſtum S. Franciſco illam conceſſiſſe per interceſſionem Sanctiſſimæ Virginis eamque inſignibus miraculis confirmaſſe.

2. Ipſum etiam voluiſſe, ut a Summis Pontificibus confirmaretur ita, ut in quodam ſenſu antiquari non poſſet.

3. Huic Indulgentiæ hoc ſingularitatis ineſſe, ut in hac magis quam in ceteris Divini Salvatoris bonitas, & miſericordia renideat.

Quamvis ſolus Salvator eſſe queat unicus gratiarum ſuarum diſpenſator, Sanctiſſima Virgo orare poſſit pro nobis, & Sancti Angeli ſolum nos tueri; decebat tamen ut Dei Filius in Eccleſia ſua conſtitueret promum condum gratiarum ſuarum, qui eas hominibus diſpenſaret, ut Deipara ſui Verbi organum eligeret, quod pro peccatoribus orare poſſet, & Angeli Miniſtrum, qui hominum ſaluti invigilaret; quorum Salvator Pater eſt, Deipara Mediatrix, & Angeli Cuſtodes. Hodierna vero die glorioſus S. Patriarcha ad has curas omnes S. Franciſcus aſſumitur. Namque

1. Dei Filius illum conſtituit ſuarum gratiarum Quæſtorem, quas in manibus ejus conſtituit.

2. Beatiſſima Virgo illo utitur tanquam organo precum ſuarum, quas in ore ejus locat.

3. Angeli illum efficiunt Miniſtrum ſuarum curarum, quibus illum præficiunt. *Ex Characteribus Sanctorum Durandi.*

P A-

PARAGRAPHUS II.

Fontes unde hauriri copia poteſt ad exornandas has Sermonum Structuras, & Auctores, qui de illis agunt.

AUctor libri, cui titulus: *Arbor vitæ Crucifixi*; qui eſt doctiſſimus Ubertinus Caſalenſis, qui viderat, vel videre potuit S. Franciſcum in terra viventem, & qui fideliter narravit apparitionem Salvatoris, & Deiparæ, & quidquid actum, tranſactumque eſt in Portiunculæ Indulgentia.

Bartholomæus de Piſis propter eruditionem, inſignemque virtutem ſuam celeberrimus *lib. 2. Conformit. cap. 2.* amplam inſtituit, honeſtamque mentionem hujus Indulgentiæ, & modi, quo conceſſa fuit Sancto Franciſco.

Annales Minorum ad annum 1223. & 1226. ubi tota narratur hiſtoria cum atteſtationibus, quæ ad illam probandam ſunt neceſſariæ.

Bartholus ab Aſſiſio in peculiari tractatu de hac ipſa Indulgentia.

S. Bernardinus Senenſis tomo 1. ſerm. 2. probatiſſimum affert teſtimonium, cum veritatis hujus Indulgentiæ, tum modi, quo fuit impetrata.

S. Antonius 3. parte Summæ hiſt. tit. 24. cap. 14. §. idem perhibet teſtimonium.

Liber, cui titulus: *Speculum vitæ S. Franciſci.*

Marcus Oliſiponenſis lib. 2. cap. 2.

Mortanus Florentinus lib. 21. cap. 22.

Franciſcus Maurolicus, & Molanus in Menologiis ſuis.

Cardinalis Bellarminus lib. 2. *de Indulgentiis cap. 26.* confutat Kemniſium, qui hanc Indulgentiam anile putat deliramentum.

Auctor libri, qui inſcribitur, Hiſtoria Critica, & anticritica de Indulgentia Portiunculæ diligentiſſime collegit auctoritates, teſtimonia, quæ invictam efficiunt veritatem hujus Indulgentiæ, & occurrit omnibus recentium criticorum objectionibus, ita ut omnes qui rationis compotes ſunt, victas manus dare debeant.

Fromentieres duos edidit Sermones hujus argumenti in tomo ſecundo.

P. Bourdaloue in altero tomo Sermonum pro feſtis Sanctorum diebus.

Auctor Sermonum in omnia Argumenta &c. in tomo primo particularium argumentorum.

Auctor Sermonum Chriſtianorum in præcipuas anni ſollemnitates tomo 3.

PARAGRAPHUS III.

Loci, Exempla, Figuræ, Applicationes Biblicæ huic argumento.

Loci, qui ad hoc argumentum aptari poſſunt.

I*Ste Pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum.* Pſal. 33.

Unam petii a Domino, hanc requiram. Pſ. 26.

Orantes in loco iſto exaudi eos de Cælo, & dimitte peccata ſervorum tuorum. 3. Reg. cap. 8.

Deſiderium pauperum exaudivit Dominus. Pſ. 9.

Poſtula quod vis, ut dem tibi. 3. Reg. cap. 3.

Domum tuam decet Sanctitudo, Pſalm. 92.

Zelus Domus tuæ comedit me. Pſalm. 68.

Amplius lava me ab iniquitate mea, & a peccato meo munda me. Pſalm. 50.

Iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum, & ſicut onus grave gravatæ ſunt ſuper me. Pſalm. 37.

Si obſervaveris iniquitates Domine, Domine quis ſuſtinebit. Pſalm. 129.

Miſericordiam, & judicium cantabo tibi, Domine. Pſal. 100.

Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Iſ. 12.

Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies ſalutis. 2. Corinth. 6.

Spiritus Domini miſit me, ut mederer contritis corde, & prædicarem captivis Indulgentiam. Ezech. 61.

Exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis: ait enim: tempore accepto exaudivi te, & in die ſalutis adjuvi te. 2. Corinth. cap. 6.

Deus, qui dives eſt in miſericordia, ut oſtenderet in ſupervenientibus ſæculis abundantes divitias gratiæ ſuæ. Ad Epheſ. 2.

Copioſa apud Deum redemptio. Pſalm. 129.

Remiſiſti iniquitatem plebis tuæ, operuiſti omnia peccata eorum. Pſalm. 84.

Ego autem libentiſſime impendam, & ſuperimpendar ipſe pro animabus veſtris. 2. Corinth. 12.

Hæc requies mea, hic habitabo, quoniam elegi eam. Pſal. 131.

Audivi orationem tuam, & elegi locum iſtum mihi in Domum ſacrificii. Lib. 2. Paralip.

Oculi mei erunt aperti, & aures meæ erectæ ad orationem ejus, qui in loco iſto oraverit. Ibidem.

Exempla, & Figuræ Biblicæ.

S. Fräciſcus deprecans Dei miſericordiam in templo Portiunculæ pro peccatoribus cō, aratur Salomoni orāti pro populo ſuo in Templo Jeruſalem.

SAnctus Franciſcus in Portiunculæ templo proſtratus, ut olim Salomon in Templo Jeruſalem pro peccatorum ſalute Deum precabatur. Salomonis cor erat rectum, puræ illius intentiones; non aliud ſpectabat, quam Sancti loci, populique ſanctificationem. Itaque non petit a Domino terrenorum bonorum copiam, non regnum florens, non cladem hoſtium, ſed hoc flagitat unum, ut nationes omnes locum a ſe Domino poſitum venerentur, ibique populus ſuus exaudiatur: *Orantes in loco iſto, exaudi eos in cælo; & dimitte peccata ſervorum tuorum.* (Reg. 3.) Seraphicus vero Franciſcus æque puris intentionibus ad Aras proſtratus in Portiunculæ Templo nihil pro ſe poſtulat. Obliviſcitur ſui, familiæque ſuæ, ut reminiſcatur ſolum peccatorum, qui maxime derelicti ſunt, & mundi Salvatorem obteſtatur, ut illis concedere dignetur veniam criminum ſuorum, ubi acceſſerint in templum illud miſericordiam a Domino impetraturi: *Orantes in loco iſto exaudi eos in cælo, & dimitte peccata ſervorum tuorum.* Si ea in lege, ubi timor unus paſſim erat anima precum omnium, ubi Deus non videbat adhuc, ſaltem adeo cominus Jeſum Chriſtum in ſervis ſuis orantem, quandoquidem ipſi etiam Prophetæ illum tanquam eminus perſpiciebant, nihilominus Salomon exauditur: quem exitum erat habitura oratio in nova lege, quæ lex amoris eſt, facta a Franciſco in quo Pater Æternus vidit imaginem viventem Filii tui? *Si timentibus, quid amantibus?* Auguſtinus ait.

S. Fräciſcus pro peccatoribus obtinet gratiam eo copioſiorem, quo integrior, & purior erat oratio.

Diximus S. Franciſcum imitatum fuiſſe petitionem Salomonis, cui Deus optionem reliquerat, quidquid vellet, petendi; ſed nunc adjicere poſſum, quemadmodum Deus cumulate Regi huic largitus eſt ſapientiam, quam efflictim amabat pro populi regimine, ac utilitate, ut illam in adeo eminenti gradu poſſideret, ut eadem prædeceſſores ſuos ſuperaret; ita Sanctus noſter actus ardenti zelo, quo correptus erat, cum peccatorum utilitatem ſuæ prætuliſſet, & pro nobis petiiſſet integram ſcelerum omnium remiſſionem, propter quæ divinæ juſtitiæ obærati eramus, in commodum noſtrum recepit hoc pignus, & effectum miſericordiæ Dei tali cum liberalitate, & copia; ut nunquam antea, vel deinceps ulla Indulgentia ſuperaverit hanc illi conceſſam, vel ipſa rei certitudine, vel extenſione, vel diuturnitate, quæ tria illam commendant, & in cordibus noſtris imprimere debent ſingularem admirationem tantæ profuſionis divinæ miſericordiæ, & meritorum Sancti hujus Patriarchæ, qui illam nobis ferventibus precibus obtinuit.

Cur oratio S. Franciſci potius, quā Moyſi, & veterū Patriarcharū exaudiatur.

Quis non admirabitur exceſſum divinæ bonitatis, quæ unius hominis, videlicet Franciſci Aſſiſinatis precibus commota inſignem hanc pro univerſis mortalibus gratiam conceſſit? num Dominus aliquid ſimile conceſſit unquam Moyſi, vel Davidi, vel aliis antiquæ legis Patriarchis? Moyſes apud Deum veniam petit pro exigua nocentium manu; & vix illam aſſequitur. David etiam pro innocenti populo preces fundit, & repulſam refert. Sed ne miremur: Orantibus Moyſe & Davide, cæli clauſi eſſe videbantur. Nondum aperuerat Deus theſauros ſuos. Illi ſancti quidem erant, ſed legis antiquæ, ubi adhuc juſtitia dominabatur. Populi quidem Meſſiam præſtolabantur, ſed hic nondum oſtenderat amoris ſui magnitudinem erga homines; hæc omnia novæ legi reſervabantur, & in hac effuſurus erat copiam gratiarum ſuarum, præſertim vero in puſillos, in humiles, & eos, qui erant imitaturi perfectius Meſſiam, non expectatum adhuc, ſed qui jam venerat, per vitam humilem, & crucifixam, qualis erat vita Franciſci Aſſiſinatis.

Familiaris comparatio quæ oſtendit magnitudinem gratiæ quā S. Franciſcus obtinuit hac die pro peccatoribus.

Ut intelligatis magnitudinem gratiæ, quam nobis S. Franciſcus obtinuit, fingite quæſo, vos debere ingentem auri argentique vim, quæ millies omnes opes veſtras ſuperaret; vos ad æris alieni ſolutionem cogi, & arceſſiri a creditoribus ad Prætoris tribunal, qui omnia bona veſtra auctionario præconi ſubjiceret, prædia ipſa, & ſupellectilem, & poſtquam creditoribus adjudicaſſet ea, quæ erant veſtra, voſmet in obſcurum detruſiſſet carcerem donec ad extremum uſque quadrantem conflatum æs diſſolviſſetis. Verumtamen vobis ad miſerrimum hunc ſtatum redactis, vir quidam creditoris veſtri amiciſſimus, vir, cui nihil ille negare poteſt, vel de quo ille quocumque pretio vult benemereri, ab eo gratiæ, vel mercedis, aut familiaritatis nomine debiti veſtri deprecetur remiſſionem, non ſine facultate e carceribus abeundi, & chirographo, quo formiter profiteatur, æs ſibi debitum ſe dimittere ex aſſe, ita ut nullum vobis ulterius valeat negotium faceſſere; dicite mihi, quid de hoc amico, ejuſque erga vos generoſitate ſentiretis? Quod ſi ille vobis eſſet ignotus, ſi nullam vobiſcum caritatis conjunctionem haberet, nunquid alterum quempiam minus cupidum, & magis officioſum hominem vos inveniri poſſe cenſebitis? Intelligitis ſane, quid dicam. Vir hic minime cupidus, & officioſiſſimus eſt Franciſcus ab Aſſiſio, qui licet nos minime cognoſceret, apud magnum creditorem, qui Deus eſt, precibus ſuis obtinuit remiſſionem debitorum interminabilium, quibus divinæ juſtitiæ eramus obærati.

S. Fräciſcus Moyſi comparatus Dei iram lenire volenti erga populum Iſrael.

In Scripturis videmus, cum vellet Deus perdere Iſraelitas, quippe crebræ eorum defectiones illius patientiam delaſſaverant, Moyſen, qui eorum interitum pati non poterat, gratia, qua apud Deum pollebat, adniſum eſſe eo uſque, ut ex quorumdam Interpretum ſententia, mallet de viventium numero expungi, quam illorum excidium intueri. Statuit ergo ſeipſum Deum inter, & populum; ejuſque preces tantam vim habuere, ut de manu Dei fulmina dilaberentur, qui pro noſtro concipiendi modo, ſimilis homini furenti, qui in ipſo

furoris

furoris æſtu ſævire prohibetur, dixit Moyſi: *dimitte me, ut iraſcatur furor meus*. Satis jam noſtis, hoc ipſum a S. Franciſco factum fuiſſe: Cohibet Dei iram, quæ jamjam in peccatorum caput erat ſævitura; ejus ultiones inhibet; ſe medium Deum inter, & homines inſerit; voti ſui compos, ſi pro illis victima fiat; ſi ſe objiciens omnibus jaculis juſtitiæ Domini, & exhauriens, ut Prophetæ verbis utar, ejus indignationem, illos Patri ipſorum conciliet.

S. Franciſcus comparatur Mardochæo efficienti, ut revocetur edictum contra Judæorum gentem propoſitum.

Cum univerſa Judæorum natio, auctore ſuperbo Amano, de medio eſſet auferenda, atque condictus excidii dies non longe abeſſet; Mardochæus ejuſdem certior effectus graviſſimo dolore contabuit. Triduo cibo abſtinuit, & potu; ſcidit veſtimenta ſua, cinere aſperſit caput ſuum, & ſacco indutus per omnes urbis plateas, & compita uſque ad Regis ædes in hoc apparatu lugubri incedens clamare cœpit, nationis ſuæ calamitatem deplorans, & Aſſueri indignationem quoquo modo flectere feſtinans. Videtis jam, quid dicturus ſim, & vos jam vobis fingitis Franciſcum ab Aſiſio, qui per auſteritates, & mortificationes, dolore conficitur in Portiunculæ ſacris ædibus; & qui ſciens Regem Regum fulmen tenere dextera, illud contra peccatores jaculaturum, nihil intentatum relinquit, ut ejus mulceat iracundiam. Verum ſicuti Mardochæum non latebat, Eſther plurimum gratia apud Aſſuerum valere; eam de iis, quæ agerentur, admonuit; docuitque, cum ipſa quoque Judæa eſſet, & ſingulari caritate omne genus ſuum proſequeretur, ea potiſſimum in occaſione illi præbendum eſſe ſpecimen ſuæ caritatis, & regii patrocinii. Audiit illa Mardochæi preces, & accedens ad thronum Aſſueri, qui ex ea ſciſcitatus erat, quid cuperet, generalem pro Judæis omnibus gratiam obtinuit. Agnoſcitis quid ex hoc Scripturæ loco ſim illaturus, adeo proprius, & noſtro argumento accommodatus eſt. Franciſcus Aſſiſinas dolore, atque auſteritatibus ſuis contabeſcens, non ignorat, Sanctiſſimam Virginem piiſſimam illam Eſther, quæ olim nobiſcum vixit, nequaquam in dignitate ſua abjeciſſe eos amoris, & benevolentiæ ſenſus, quibus peccatores complectebatur, & quibus gloriæ ſuæ partem acceptam referre debet. Ad hanc igitur confugit; ejus præſidium, ac protectionem implorat, idque illi ita benevertit, ut Dei Filius matri dixerit, quod olim Aſſuerus Reginæ Eſther: *Quæ eſt petitio tua Eſther, ut detur tibi, & quid vis fieri?* (*Eſther.* 3.) Peto, inquit illa, ſi inveni gratiam in oculis tuis, ut parcas huic populo, pro quo oro te. Ita figura adimpleta eſt. Franciſcus per humilitatem ſuam metuens repulſam, ad validiorem confugit interceſſionem, quam ſciebat, repulſam minime relaturam. Ita Sancti hujus humilitas precum ſuarum effectum aſſecuta eſt. Quam hac utiliorem gratiam ſibi expectare poterant peccatores?

S. Fräciſcus orans pro peccatoribus cõparatur Prophetæ Nathan deſcribenti Regi David calamitatem populi.

Cum olim coercenda fuit Adoniæ impotentia, qui ſuper Iſrael regnum imperioſius ſibi cupiebat vendicare; Nathan Propheta Bethſabeam certiorem fecit tanti auſus, dixitque ei: Regem alloquere, exhibe illi ſubditorum ſuorum calamitatem, qui dominationi adeo duræ ſe vident obnoxios. Non deero tibi, & ipſe in aulis tecum adero, & pro virili parte ea, quæ eidem dixeris, firmabo: *Adhuc ibi te loquente cum Rege, veniam poſt te, & complebo ſermones tuos*. (*Reg.* 3.) Hic aliquid ſimile accidit, cum hoc tamen diſcrimine, quod Sanctus Franciſcus per Nathan repræſentatus exponit Filio Dei, & David peccatorum calamitatem, propter flagitia ſua dæmonis ſervitio mancipatorum; & Sanctiſſima Virgo, cujus imaginem referebat Bethſabee, ſeſe huic immiſcet tanti momenti cauſſæ, eamque ſua auctoritate patrocinatur. Franciſcus plenariam poſcit Indulgentiam pro peccatoribus, & Deipara efficit, ut illius exaudiatur Oratio.

Indulgentia Portiunculæ probaticæ piſcinæ præferenda.

Plenariam Portiunculæ indulgentiam Probaticæ piſcinæ poſſumus aliquo modo anteferre. In hac qui curari cupiebat, diutius illi erat expectandum; & niſi prior in aquam deſcendiſſet, non curabatur; ille enim dumtaxat ſalutem adquirebat, qui aliis celeritate præſtabat; His adde, quod corporis tantum infirmitates ibi curabantur. Sed per Indulgentiam Portiunculæ centena hominum millia mundari poſſunt infirmitatibus animæ, & ſæpe etiam corporis; quandoquidem origo infirmitatum ſuarum plerumque peccatum eſt. Neque amplius dicere fas eſt, quod Paralyticus ille Evangelicus, vos *hominem non habere*, qui vos in probaticæ Piſcinæ aquam injiciat, ubi omnium malorum veſtrorum curationem invenire poſſitis: *hominem non habeo*. Hominem hunc inveniſtis in perſona Sancti Franciſci Aſſiſinatis, qui ſeſe vobis offert, in ſalutare hoc gratiæ balneum vos eſſe immiſſurum; immo balneum ipſum geſtabit in omnes terræ partes, ubi erunt Ordinis ſui domus ad prævertendam longiſſimi itineris excuſationem. Addamus etiam, vos in illo habere Angelum eumdem, qui deſcendebat de cælo, ut piſcinæ aquas commoveret. Utique, ille hic Angelus eſt, & hic Angelus proculdubio, ſine quo aqua gratiæ, quæ vos hodie ſanctificat, ad ſalutem vobis afferendam non moveretur.

Contra eos qui negligũt lucrari Indulgentias propter earum facilitatem.

Satis defleri nequit quorumdam tepor, qui uti negligunt hoc ſubſidio ita facili, & commodo divinæ juſtitiæ ſatisfaciendi. Hic quidem illis dicere poſſum, quod familiares quidam dixerunt Naamano, ut illum cogerent ad ea facienda, quæ Eliſeus Propheta illi præceperat, ut eumdem a lepra mundaret. (*Reg.* 3.) Propheta hic juſſerat tantum illum ſepties ablui in Jordane, & quemadmodum iſta conditio illi viſa erat nimium facilis & nimis commoda medicina, induci non poterat ut faceret imperata, ratus, eo quod remedium erat facile, idcirco futurum inutile. Jamjamque in Syriam reditum cogitabat, cum quidam ex ſuis oſtenderunt illi, ipſam medicinæ facilitatem præ ceteris cauſam eſſe debere propter quam eadem uti vellet. Quid putas, dixerunt ei; inutile igitur erit iter ſuſceptum? Si Propheta præcepiſſet tibi magnum aliquid, & arduum, id certe facere debuiſſes; & iraſceris, cum a te rem facillimam quærat? Per vos mihi liceat hoc ipſum vobis dicere. Si Deus vobiſcum ageret ſecundum communem juſtitiæ ſuæ conſuetudinem, reſervaret ſibi debitas peccatis jam remiſſis pœnas in luſtralibus flammis poſt mortem a vobis expiandas multorum ſæculorum ſpatio; & cum in præſentiarum dignetur vos ab hac lepra mundare, & has pœnas remittere per Indulgentiam plenariam; dummodo aliquot Templa viſitetis, & quaſdam preces recitetis; nonne vobiſmet crudeles eſtis, ſi proficere negligitis, cum adeo facilis ſit medicina? Offert ille vobis gratiam ſuam, & ne dubitetis, adjicit veritati promiſſionis ſuam auctoritatem; eamque largitur in perſona ſua coram matre ſanctiſſima, ſervo ſuo Franciſco Aſſiſinati.

Apparitio Filii Dei S. Franciſco præferenda eſt illis, quas veteres Patriarchæ obtinuerũt.

Cum Mundi Salvator, & ſanctiſſima ejus Mater apparuerunt Sancto Franciſco in Portiuncula, alter quidem, ut gratiam, quam enixe petebat, concederet, altera vero, ut eamdem illi impetraret, ea nec viſio fuit, neque ſomnium: licet omnia myſtica eſſent, tamen ſimul omnia realia erant, & effectiva. Abraham dicebat, ſe Deo locuturum, quia cinis erat, & pulvis; & Franciſcus alloquitur illum, quia per humilitatem, atque mortificationes ſuas ſuper ipſum cinerem exaruerat. Jacob viderat Dominum, idque in ſomnis tantum acciderat, quoniam tanta cum tranquillitate in ſua paupertate ſoporem ceperat, ac omnes mundi theſauros poſſideret; & Franciſcus mortalium omnium pauperrimus illum vere conſpexit; quia omnium bonorum vacuus, unice ſeſe providentiæ ejuſdem curæ dereliquit. Viderat illum in ardenti rubo Moyſes, quia futurus erat ingentis populi Pater Mediator Judæorum apud Deum, flagellum & excidium Pharaonis; & Franciſcus recens ille duodecimi ſæculi Moyſes vidit Salvatorem in Sacello Portiunculæ, quæ fuit veluti Ordinis ſui incunabula; quoniam electus eſt, ut ſit magnus Patriarcha, qui educat de ſæculi Ægypto plurimos filios in clauſtrorum ſolitudem ad petendas, obtinendaſque pro peccatoribus gratias.

S. Fräciſcus Sanctiſſimã Virginem orans, ut pro peccatoribus deprecetur, comparatur Joab ſollicitanti Thecuitidẽ pro Abſalone.

Indulgentiam, quam Salvator vix, & fortaſſe ne vix quidem ſervo ſuo Franciſco, licet juſto ac fideli famulo, conceſſiſſet, hanc ille concedit orationi Sanctiſſimæ Virginis; cui quid non concederet? Nonne diceres S. Franciſcum hoc in loco perſonam induere Joab ducis exercituum David, qui cum non potuiſſet Regi perſuadere, ut Abſaloni filio ſuo parceret, viduam Thecuitidem arceſſivit, quam ſapientia, & auctoritas commendabant, ut verborum ſuorum illecebris Regis iram mulceret, atque ab eo gratiam filio, qui omnem humanitatis ſenſum exuerat, conciliaret? Morimur omnes, & ſicut aquæ dilabimur ſuper terram, idque in nullam reditus ſpem; ideoque acceſſi Dominum meum allocutura, eumque deprecatura, ut me, filiumque meum de inimicorum noſtrorum manibus eripiat. Cui rex ait: nonne verum eſt, omnia, quæ dixiſti, a Joab fuiſſe conficta: *Numquid manus Joab tecum eſt in omnibus iſtis?* Si beatiſſima Virgo non indiget, ut Franciſcus ipſi artem edoceat flectendi cor Jeſu Chriſti, ut peccatorum miſereatur; ſaltem illa repræſentat Franciſci preces, & vota Filio ſuo, qui illi dicere potuiſſet, ut Thecuitidi David; *Numquid* Franciſci *manus tecum eſt in omnibus iſtis?* (2. *Reg.* 6. 14.) Quomodocumque ſe habeat res, Salvator Franciſco dixit verba non longe abhorrentia ab illis, quæ Joabo Rex dixit: *Ecce placatus feci verbum tuum*. Fiat, quod petis. Vade, congrega peccatores, & dic peccata ipſorum illis eſſe remiſſa; & in hoc templum ingreſſi non ſine vero pœnitentiæ ſenſu, lucrabuntur Plenariam Indulgentiam, pro qua in eorum gratiam laboras.

Eccleſia Portiũculæ Cœnaculo comparanda.

Qui rite conſideraverit cæremoniam, qua Sancto Franciſco conceſſa fuit magna hæc Indulgentia Portiunculæ, nonne poterit illam conferre cum ſollemnitate maximi jubilæi, quem Deus hominibus elargitus eſt, cum Dei Filius miſit eis Spiritum Sanctum? Omnia ſimilia ibi fuiſſe videntur. Lapſus Spiritus Sancti in Cœnaculum Sion fuit incunabula Chriſtianæ Religionis, & auguſtiſſimorum illius myſteriorum; & deſcenſus Filii Dei, ejuſque Matris in Portiunculam, replevit Eccleſiam glorioſis, admirabilibuſque prodigiis. Deſcendente in Cœnaculum Spiritu Sancto, Apoſtoli ſummam conſecuti ſunt auctoritatem ad Evangelium prædicandum, & Spiritus Sancti gratias communicandas. Sanctus vero Franciſcus in Portiuncula Apoſtolicam accepit libertatem & vim verborum, & operum ad perſuadendam Indulgentiam pro peccatorum ſalute conceſſam. Cælum deſcendente Spiritu Sancto, cœnaculum univerſum ignis divini flammis opplevit, ad expiandos Apoſtolos, atque diſcipulos, & mox ceteros homines per illorum miniſterium; in cæleſti S. Franciſci viſione, viſus eſt de cælo dilabi fons gratiarum ad pœnitentium peccatorum animas expiandas. Cœnaculum primum fuit Sanctuarium, ubi Deus hominibus impertiit, in perſona Apoſtolorum, & aliorum, qui aderant, eminentia liberalis ſuæ Magnificentiæ dona: Et Portiunculæ Templum fuit tanquam alterum Sanctuarium, ubi Dei miſericordia ſeipſam exhaurire, ut ita dicam, viſa eſt in gratiam peccatorum, ut Summi Pontifices illi aſſenſum ſuum præſtare debuerint.

Appli-

Applicationes quorumdam Scripturæ locorum huic argumento.

Oratio S. Franciſci adeo ardens fuit ut Deus illum exaudire non nequiverit.

ISte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum*. Pſalm. 33. Quomodo potuiſſet Deus ſeſe tueri adverſus orationem ejus, qui eadem confidentia, qua Apoſtoli, dicebat: Domine omnia reliqui, & memet ad paupertatis ſtatum redegi, cui ſimilem nondum mundus aut vidit, aut exercuit, & multa mortalium millia exemplum meum ſequi coegi. Vide, Domine Deus, quam tandem gratiam nobis concedere velis: *Ecce nos reliquimus omnia, & ſecuti ſumus te: quid ergo erit nobis?* (*Matth.* 19.) Æternam ipſe vitam nobis offers, eamque acceptamus; ſed reminiſcere Domine hanc te nobis alias ob cauſſas fuiſſe pollicitum; locutus es de centuplo ſuper terram, ſed hoc abs te non petimus; & audeo dicere & omnium Fratrum nomine, & meo, nos illud flocci facere. Quæres igitur, Deus meus, in theſauris miſericordiæ tuæ gratiam magis conformem ſtatui vitæ, ad quem nos evocaſti, & quandoquidem pateris, ut hac in re meam tibi mentem aperiam; heu! Domine, parce populo tuo, & exaudi eos, quicumque huc venerint te invocaturi, & abſolutiſſimam criminum ſuorum remiſſionem deprecaturi. *P. Bourdaloue.*

Deus non preces tantum audit S. Franciſci ſed etiam cordis ejuſdem vota.

Præparationem cordis eorum exaudivit auris tua. Pſalm. 10. Quam accepta Deo eſt oratio, & quam efficax apud illum eſt! Quoniam ille ſcrutatur penitiores latebras cordis eorum, a quibus diligitur, ut eorum exaudiat vota, antequam etiam ea ſibi nuncupentur. Quis dilexit Salvatorem ardentius Sancto Franciſco? In quo ejus vulnera ita diſtincta renident, ac in locis iiſdem, ut alter dici poſſit Jeſus Chriſtus? Non expectat igitur, ut magnus iſte Sanctus aperiat os, ut illum exaudiat; audit motus cordis illius ſuper Indulgentia Portiunculæ, & ſi Scriptura ait, Moyſem in monte orantem ita vocem extuliſſe, ut Deus illi hoc exprobraſſe videatur, licet Propheta nullum protuliſſet verbum, ſed tantum deſideria cordis ſui expoſuiſſet illi: hic ſimili ratione Dei Filius audit deſideria cordis Sancti Franciſci. Audit illius amorem orantem, & licet gratia, quam pro peccatoribus omnibus deprecatur, illi per Sanctiſſimæ Virginis interceſſionem conceſſa fuerit: divinus Salvator huic jam illam conceſſerat, & cor illius præparatum jam erat, ubi conſpexerat deſideria cordis Franciſci, & glorioſæ Virginis. Diſcamus hinc non labiis tantum orare, quam corde, ne incidamus in illam Prophetæ exprobrationem cum ait, Judæorum populum labiis tenus orare, cor vero eorum longe abeſſe a Deo: Sed precemur corde, ingrediamur in hoc ſecretum, & Sanctuarium, credentes, quia Pater Cæleſtis, qui cordis abditiſſimas latebras ſcrutatur, nos eſt exauditurus. Verborum multitudo Ethnicos decet, qui ita agunt, quaſi vellent docere Deos ſuos de iis, quibus indigent. Sed Deus, quem colimus, ſcit quidquid latet in cordibus noſtris, & minima etiam exaudit deſideria, cum illa gignit amor.

Miſericors S. Franciſci erga Peccatores caritas repulſam ferre non poterat.

Iſte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum. Pſ. 33. Si unquam hoc Prophetæ verbum exauditum fuit, non ne hoc accidit Aſſiſinati Franciſco petenti Indulgentiam, cujus hodierna die ſollemnitatem recolimus? Oravit pauper iſte Evangelicus in inſigni illa apparitione, in qua Mundi Salvator cum Deipara ſua, ſe ſe illi tradidit conſpiciendum, & pollicitus eſt ſe orationi illius omnia conceſſurum. Non ille regna, non opes, neque honores petiit; ſuimet oblitus eſt, & de peccatoribus tantum ſollicitus fuit, pro quibus plenam obtinuit Indulgentiam, quotieſcumque cum requiſitis diſpoſitionibus, ſtatiſque diebus Portiunculæ ſacras ædes, Deiparæ dicatas, & ubi ille preces fundebat ſuas, viſitarent: Oratio adeo ſalutaris, & ſancta repulſam pati non poterat. Beatiſſima Virgo illam ſuo præſidio firmavit, & Dei Filius clementiſſime eidem ſubſcripſit; & Franciſcus lætatus eſt, eo quod graviſſimis peccatoribus procuraverit gratiam pretioſiſſimam, & certiſſimum ſubſidium contra Dei ultionem, ac pœnas, quæ in caput eorum impendebant. *Iſte pauper clamavit, & Dominus exaudivit eum.*

S. Franciſci Oratio vim mutuatur a cõjunctione precum ſuarum cũ precibus J. C.

Cum clamore valido, & lacrimis offerens, exaudivit eum Dominus pro ſua reverentia. Hebr. 5. Præcipuum S. Franciſci meritum crux eſt Jeſu Chriſti. Hanc ille ſubiit, geſtavitque toto vitæ ſuæ ſpatio per jugem affectuum ſuorum mortificationem. Hæc illius, quam cum Salvatore Mundi gerebat ſimilitudo effecit, ut preces illius benigne exaudirentur a Deo. Hæc igitur optima eſt orandi forma, crucem ferre, quemadmodum eam tulit Sanctus hic Patriarcha, dominium exercendo in cupiditates noſtras per jejunia, vigilias, atque corporis macerationes. Alioquin nullus nobis ſperandi locus eſt, orationes noſtras exaudiri poſſe; etenim non niſi perfecta cum Mundi Salvatore ſimilitudine fieri poteſt, ut ipſi vim inferamus Domino. *Exauditus eſt pro ſua reverentia*, Hoc Franciſci privilegium eſt, qui in Portiunculæ Templo proſtratus orans, cum humilitate, fide, & perſeverantia ad obtinendam peccatoribus gratiam expiandi ſcelera ſua; non ſecus ac Dei Filius de Cruce Patrem ſuum exoraverat pro eorum redemptione, meritus eſt, per hanc perfectam ſuarum cum Dei ſui precibus conjunctionem obtinere uberes gratias, quas in eorum favorem petebat.

Exauditur quia eſt, pauper Evangelicus.

Deſiderium pauperum exaudivit Dominus. Pſ. 10. Quiſnam eſt S. Franciſco pauperior? Paupertas ejus involuntaria non eſt, & mox acceptata; ſed ab eo electa, & adoptata. Poterat honeſtam in Mundo vitam ducere, ſumma cum officii fide mercaturam exercens, ſed quin hanc vitæ rationem ſibi a Patre oblatam ſequeretur, Evangelicam amplectitur paupertatem, ac vexillum attollit, ut alios etiam ad eam amplectendam invitet. Ecce igitur pauperem antonomaſtice, non autem e vulgo egenorum, qui poſt Dei Filium fuit paupertatis amantiſſimus, ac ſolertiſſimus Evangelicorum Conſiliorum obſervator. Pauperi huic dixit Deus; *Poſtula quod vis, ut dem tibi*, (3. *Reg.* 3.) ſed ille nihil invenit dignius electione ſua, quam paupertatem. Franciſcus non utitur paupertatis ſuæ meritis, niſi imploraturus miſericordiam Domini erga pauperes. Pro his Franciſcus omnem ſuam impendit Caritatem, petens a Deo, ut exaudiat pauperum deſideria, eiſque ipſorum peccata dimittat. *P. Bourdaloue.*

PARAGRAPHUS IV.

Loci, & Sententiæ Sanctorum Patrum, aliorumque Auctorum, quæ huic argumento congruere poſſunt.

E*Cce proponit tibi Deus, pete, quod vis: quid petiturus es?* S. Auguſtin. in Pſalm. 34.

Pete tu in hoc tempore, quod tibi proſit in poſterum; pete, quod te adjuvat in æternum. Idem in Pſ. 53.

Oratio juſti clavis eſt Paradiſi; aſcendit Oratio, & deſcendit miſeratio. Idem Serm. 225.

Quiſquis pro aliis intercedere nititur, ſibi potius ex caritate ſuffragatur, & pro ſemetipſo tanto citius exaudiri meretur, quanto magis devote pro aliis intercedit. S. Gregor. in Moralibus.

Quid tam gratum, tamque jucundum, quam peccatoribus prædicare Indulgentiam? S. Ambroſ. Com. in 1. ad Titum.

Omnis iniquitas parva, magnave ſit, puniatur neceſſe eſt, aut ab homine pœnitente, aut a Deo vindicante. S. Auguſtinus in Pſal. 58.

Temporaliter hominem detinet pœna, quem jam ad damnationem non detinet culpa. Idem Tract. 124. in Joann.

Deus indignas pœnitentiæ ſatisfactiones deſpicit. S. Cyprian.

Sancta Synodus declarat falſum omnino eſſe, & a Verbo Dei alienum, culpam a Domino nunquam remitti, quin univerſa etiam pœna condonetur. Concil. Trident. ſeſſ. 14. cap. 2.

PARAGRAPHUS V.

Quid ex Theologiæ penu in hoc argumentum valeat depromi.

Quanta fuerit gratia, quam Deus largitus eſt S. Franciſco in Templo Portiũculæ.

SUnt gratiæ, quas Deus ſecundum noſtram intelligendi rationem concedit, tanquam bonus, & quas effundit tanquam magnificus; vel ſi me aliis uti verbis lubet, quædam eſt miſericordia communis, & uſitata, quædam vero, quam David magnam, & copioſam appellat. Poſteriori huic ſpeciei adſcribi poteſt gratia, quam S. Franciſcus obtinuit in ſacris Ædibus Portiunculæ in gratiam peccatorum, qua Deus non ſolum æternas remittit pœnas peccatis promeritas, quas peccatores divinæ debent juſtitiæ, verum etiam temporales, idque tanta cum liberalitate, ut dici poſſit, quod ipſe etiam Salvator docuerat: ſe in Mundum veniſſe, ut homines non ſolum vitam habeant, ſed etiam ut abundantius habeant; & alibi; ubi abundavit peccatum, ſuperabundavit & gratia.

Oratio, quæ fit pro aliis paſſim Deo gratior eſt.

Nunquam S. Franciſcus quidquam operatus eſt, quod majorem meritorum copiam illi conciliaverit, quam cum integerrima caritate propter propriam, & ordinis ſui, qui tunc oriebatur, utilitatem, ſollicitiorem ſe præbuit, ut generalem pro aliis veniam obtineret, quam pro fratribus ſuis. Ita oratio illius exaudita fuit, & Salvator illi multo plura conceſſit, quam quæ petierat. Adeo verum eſt, preces, quas pro aliis fundimus, Deo acceptiores eſſe, & gratias, quas pro aliis quærimus, celerius concedi.

Exemplo S. Fräciſci docemur nobis opus eſſe mediatione Deiparæ apud Filium, ut noſtrarũ precum effectus aſſequamur.

Licet Dei Filius Sancto Franciſco mentem immiſerit tantam pro peccatoribus gratiam deprecandi, hæc tamen nonniſi ad Deiparæ Virginis interceſſionem erat concedenda: ut intelligamus in neceſſitatibus confugiendum eſſe ſub præſidium illius, quæ peccatorum omnium parens eſt, & auxiliatrix; & Franciſco pro illis deprecante, ipſa obtinuit a Filio effectum petitionis humilis ſervi ſui. Hoc animadvertere potuimus in nuptiis Cana; in quibus Filius Dei viſus eſt matrem exprobrare, cum interim illa imperans, abſit invidia verbo, conſecuta eſt ea omnia, quibus indigebant convivæ.

Portiũculæ Indulgentia eo præſtantior eſt, quia Dei Filius, eam largitus eſt in perſona ſua.

Communis omnium ſententia eſt, opera, quæ Deus immediate per ſeipſum facit, ſemper eſſe præſtantiora, & perfectiora iis, quæ per ſecundas cauſſas operatur. Si hoc verum eſt in natura, non minus verum eſt in gratia. Ita converſiones, quas per ſe operatus eſt, veluti illam Magdalenæ, Pauli, Zachæi, perfectiores, & conſtantiores fuerunt; & huic innixi principio dicimus, bona, & gratias, quas in Euchariſtica menſa percipimus, nonnihil majoris virtutis habere, quoniam immediate proficiſcuntur ab illo, qui earum fons eſt, & origo. Hæc eadem ratio, propter quam maximi a nobis facienda eſt hodierna Indulgentia, quam Salvator ipſe Divo Franciſco largitus eſt. Hoc ſemper inſigne, & locuples munus eſſet, undecumque procederet; ſed faciendum eſt quod cum Dei Filius ejuſdem immediatus ſit auctor; manum munerantis augere muneris pretium.

Portiũculæ Indulgentia facillimum.

Liquet, Dei bonitatem nunquam hominum peccata dimittere, niſi hac poſita conditione, ut divinæ juſtitiæ ſuæ ſatisfiat,

Eſt medium, ut divinæ Juſtitiæ ſatis faciamus.

ſiat, quod perſpicue innoteſcit ex ea ratione, qua cum Moyſe, David, aliiſque peccatoribus uſus eſt. Ratio hæc ſemper fuit eadem; & nunquam immutata fuit in gratiis omnibus, quas large, effuſeque donavit. Sacramentum quidem Pœnitentiæ culpam, non autem pœnam omnem remittit, & ſi ex me quæratur ad quid pœna hæc redigatur, dicam hanc quodammodo parem eſſe oportere criminum magnitudini. Ubi mihi propono majeſtatem infinitam ſcelere laceſſitam; infinitam juſtitiam pœnas repoſcentem; infinitam potentiam, quæ omnia exequi poteſt: hæc una conſideratio me ad deſperationem adducere poſſet, niſi Eccleſia tanquam mater optima caritate ſua timores abſtergeret, mihique media ſuppeditaret, quibus tot debita diſſolvere poſſem. Hæc autem media ſunt Indulgentiæ; gratiæ per quas Deus ex mera miſericordia ſua mutat terribiles pœnas peccato debitas, in leves ſatisfactiones; & cooperiens peccatores, qui a Sacerdotibus abſoluti ſunt, & vere contriti, meritis Filii ſui, Sanctiſſimæ Virginis, & ſanctorum, participes nos efficit fructu laborum, & ſuperabundantiæ meritorum ipſorum. Sed ex omnibus Indulgentiis, fatendum eſt, illa, quam S. Franciſcus hodierna obtinuit die, adeo copioſa eſt, ejuſque conditiones adeo faciles, ut omnes peccatores contriti ibi valeant invenire gratiarum abyſſum; cum nulla ſit in Eccleſia ſimilis huic Indulgentia.

Rationes propter quas Eccleſia non parum laxavit de antiqua ſeveritate erga peccatores pœnitentes.

Non latet, plurimos invehi contra id genus gratias, quibus diſciplinam ajunt laxari, abuſi eo nomine, quo Sanctus Cyprianus olim appellabat quoſdam ævi ſui Schiſmaticos, vocans hujuſmodi gratiarum auctores, pœnitentiæ occiſores; & demum vitio vertere Eccleſiæ Romanæ, nimia facilitate ab veterum Canonum ſeveritate degeneraſſe, quemadmodum eadem teſtatur in Epiſtola ad inſignem illum Epiſcopum data: *Abſit ab Eccleſia Romana vigorem ſuum tam profana facilitate dimittere, & nervos ſeveritatis everſa fidei majeſtate diſſolvere.* Meum non eſt diſceptare hoc loco, utrum eſſet optabile quod vetus ſervaretur ſeveritas: ſed licet illi concederemus, quid tandem dicendum eſſet de Indulgentiis? Earum abuſus, futilis eſt contra illas objectio; & ſi auferendæ eſſent omnes, quibus abutimur, gratiæ; quo evaderent Sacramenta, myſteria, mors ipſa, & cruor Salvatoris, quæ mali Fideles polluunt quotidie? Utrum igitur inſimulas, an non potuerit Eccleſia has inſtituere Indulgentias; an quod ita non ſemper iis uſa fuerit? Qui teneat Eccleſiam non potuiſſe, hæreticus ſit, oportet. Adeone difficile eſt intelligere poteſtatem a Dei Filio collatam omnia dimittendi adimi Eccleſiæ, ſi eidem Indulgentiarum facultas adimatur? At enim non ſemper ita ſe geſſit. Quis neſcit ipſis etiam ſeverioribus ſæculis, illam quibuſdam in occaſionibus, & quibuſdam perſonis gratias ſuas fuiſſe elargitam? Nihil adeo vulgatum eſt, quam intueri martyres perſecutionum temporibus in paſſionum ſuarum gratiam breviores efficere pœnas pœnitentibus inflictas; & in ipſo etiam S. Cypriano nihil frequentius occurrit Indulgentia, quæ concedebatur Præſulibus, qui de ſchiſmate ad Eccleſiæ ſinum revertebantur. Verum ut ad noſtra hæc tempora revertamur, nunquid invenire licet aliquid validius ad probandam conditionem, qua propoſita S. Franciſcus peccatoribus gratiam deprecatur? Nonne verum eſt, ipſum hoc facto, non ſecus ac in aliis vitæ ſuæ imitari Salvatorem, & intentionem, quam habet redigendi peccatorum ſupplicia ad dolorem ſincerum, & ſcelerum ſuorum confeſſionem, viſitando Eccleſiam Ordinis ſui, aliquam habere ſimilitudinem, ſi dicere fas eſt, cum voluntate, quam habuit Dei Filius redigendi evangelicæ peccatricis pœnam ad erubeſcentiam, quam ſuſtinuerat, ſemet palam coram eodem accuſans? Mirum igitur non eſt, ſi idem Filius Dei hos ſenſus approbat, & ſi ſervo ejuſdem Franciſco petente pro peccatoribus gratiam hanc, illi conceſſit iis conditionibus, quæ omnium ſunt facillimæ.

Maxima bona, quæ pœnitentes peccatores recipiunt ex Indulgentia Portiunculæ.

Habemus in Eccleſia Romana admirabiles articulos fidei; ſed audeo dicere, inter cetera fidem, quam plenariis Indulgentiis habemus, non minus eſſe admirabilem. Hæ quippe nobis aperiunt effectus miſericordiæ adeo inauditos, ut citra divinam revelationem atque auctoritatem Eccleſiæ, nequaquam ſpiritus noſtros ſubjicere poſſemus ad ea credenda, quæ omnem ſcientiam exſuperant, & quæ omnes ſpes noſtras excedunt. Meum non eſt hæc gratiæ myſteria perſcrutari. Non dicam vobis prodigio ſimillimum eſſe, Deum gloriæ ſuæ, atque juſtitiæ zelotem, qualis noſter eſt, ſeſe ſubjicere, ut omni ſuo jure decedat; idque breviori, & faciliori via, quæ ſimul eſt omnium maxime gratuita, nempe per indulgentiarum conceſſionem. Non morabor hoc loco amplificaturus hujus beneficii meritum, & magnitudinem, quæ poteſt ciere adverſus mortales omnem dæmonum invidiam; quoniam verum eſt, peccatorem licet in omne vetitum prolapſus eſſet, & fanda infandaque omnia perpetraſſet, quæ rebellis creatura ſibi fingere poteſt; omnia licet inferni ſupplicia meritus eſſet; ubi omnia hæc crimina confeſſus eſt, & vere contritus, lucratur plenariam Indulgentiam, ac ſeſe invenit Deo reconciliatum; gloriari poteſt ſe nihil ultra debere juſtitiæ illius, & in oculis ſupremæ illius majeſtatis adeo purus, nitiduſque apparet, ac ſi recens ex Baptiſmi aquis emergeret. In eadem diſpoſitione eſt, ac pueri ſacris aquis abluti, ut ſine obice, & ſine mora ad immortalem gloriam admittatur: idem obtinet jus, quod martyres, qui recens ſanguinem ſuum effuderunt, & propter Jeſum Chriſtum mortem ſubiere. Hic eſt ſtatus ille, ubi inſignis Patriarcha Franciſcus cupit omnes eſſe peccatores. Hoc ille a Dei miſericordia in eorum gratiam obtinuit; & ſi Indulgentiæ a Summis Pontificibus collatæ tantam obtinent vim, quos fructus ſperare non poſſumus ab Indulgentia Plenaria Portiunculæ ab eodem Salvatore Sancto huic Patriarchæ conceſſæ?

Quo in ſtatu Indulgentiæ remittant pœnam peccatis debitam.

Ne una quidem eſt plenarum Indulgentiarum a Summis Pontificibus conceſſarum Bulla, in qua verba illa deſiderentur, *contriti, & confeſſi*; & ſi quæ adeſſet, ſemper hæc ſupponitur conditio, ſine qua nullus profecto ex Indulgentiis fructus percipitur. Neque ideo Pontifices docent, Indulgentiis peccati culpam deleri; ſed Indulgentiam re ipſa condonantem dimiſſi peccati pœnam, data occaſione, remittere noxam; namque ad illam lucrandam fideles excitantur ad dolorem ſcelerum ſuorum; ita ut non ſolum relinquant peccatum, ſed omnino relapſum, reditum, omnemque licet minimum peccati affectum, & mundi accedant ad Corporis, Sanguiniſque Chriſti Jeſu Sacramentum, quo culpa quævis obliteratur. Id genus eſt etiam Portiunculæ Indulgentia, de qua hodierna die verba facimus; & omnes hæ conditiones in ea requiruntur, ſi quis inde fructum velit percipere. Quod ſi Concilia damnarunt quoſdam eleemoſynarum captores, qui ſimiles Indulgentias falſo venditabant; inde factum eſt, quod homines avari talibus calumniis dabant ſimul culpæ, & pœnæ abſolutionem, & turpiſſimo hoc mercimonio os fidelibus ſubliniebant, eorumque ſacculos in propriam utilitatem emungebant.

Conditiones omnino neceſſariæ ad Portiunculæ ceteraſque omnes indulgentias lucrandas.

Conditiones omnino ad lucrandam Indulgentiam neceſſariæ, hæ ſunt. Peccato prorſus abrenuntiandum eſt; non mortali ſolum, verum etiam veniali; non ſolum actui peccati, ſed etiam omni ejuſdem affectui. Si remanet in corde minimum deſiderium, vel minima adhæſio criminoſa, & voluntaria, ſis licet piis omnibus ſodalitiis aſcriptus, omniumque devotionum particeps, nunquam plenariæ Indulgentiæ fructum vales percipere. Ita Catholici docent Theologi innixi huic fidei principio: Deum nunquam peccati pœnam remittere, donec peccati affectus in anima perſeverat. At, Doctores inquiunt, Indulgentia plenaria eſt remiſſio generalis pœnæ omnibus peccatis debitæ: Supponit ergo omnem peccati affectionem ſublatam fuiſſe per abſolutam, & omnimodam peccato abrenuntiationem. Conditio procul dubio eſſentialis, & æquiſſima; nam peccatori dicit Deus, deſine velle ad iracundiam me provocare, & ego te punire velle deſinam. Hæ igitur eædem conditiones conſequenter neceſſariæ ſunt ad lucrandam hanc Indulgentiam Portiunculæ, cujus memoriam tanta celebritate recolit Eccleſia.

PARAGRAPHUS VI.

Delecti ex Aſceticis nuperiſque Concionatoribus loci hujus argumenti.

Quid ſi Portiuncula alio nomine S. Maria Angelorum nuncupata.

VErum eſt J. C. fontem eſſe omnium gratiarum, & omnia Templa noſtra ſancta eſse ac venerabilia, quia loca ſunt, ubi nobis omnia emanant bona. Tamen fatendum eſt, quaſdam eſse gratias, quarum Dei Filius ſaltem modo magis peculiari fons eſt, quam aliarum; & quædam etiam ſunt Templa, ubi ille videtur eas libentius, uberius, ac largius effundere. Hujuſmodi eſt exiguum Portiunculæ Sacellum, alio nomine, titulo Mariæ Angelorum nuncupatum, inter reliquas Eccleſias. Si illius ædificium intuemur, longe abeſt ab aliorum Templorum magnificentia. Erat enim Sacellum arctum, cujus ſartatecta S. Franciſcus procuraverat, ut illic ſeorſim exercitationibus orationis, & mortificationis operam daret. Quoad murorum ſeptum, anguſtus erat locus, quem Seraphicus homo Portiunculam, hoc eſt exiguam portionem ſuam nominavit. Verumtamen haberi poteſt tanquam unum ex ampliſſimis Orbis Chriſtiani Templis, eo quod origo fuit duobus inſignibus Ordinibus S. Franciſci, & S. Claræ, & propter excellentiam donorum ſingularium, quibus locum hunc cumulare divinæ placuit liberalitati. Ceterum quæ ibi non acciderunt portenta, ſeu ad Fidelium ſolatium, ſeu ad pœnitentium peccatorum ſalutem? Illuc mundi Salvator deſcendit, Deipara, cæleſtium mentium legionibus comitantibus. Illic apparuit S. Patriarchæ, & cum eo familiariter collocutus eſt. S. Franciſcus ibi a Dei Filio gratiam, cui parem nunquam reperies, quærit, cujus teſtes irreprehenſibiles ſunt Angeli, & cujus Oratrix accedit Dei Mater, ut petenti facilius annuat Salvator. Gratia hæc hodierna die conſtituit noſtræ pietatis objectum; cujus participes fieri non poſsemus, ſi hæc Indulgentia, ſimilis exiguo fonti, cujus origo eſt in Templo Sanctæ Mariæ Angelorum, non creviſset in magnum fluvium per omnia Ordinis S. Franciſci Templa fluentem. *Sermones Chriſtiani.*

Caritas S. Franciſci nõ ſecus ac Salvatoris nullis finibus coercetur. Ille erat pro omnibus peccatoribus.

Neque unquam S. Patriarcha Franciſcus melius Salvatoris ſenſus aſsecutus eſt. Jam in omnibus vitæ ſuæ circumſtantiis viſus fuerat imago vivens Hominis Dei. Natus erat ut ille, in ſtabulo; amplexus erat, ut ille, perfectiſſimam paupertatem. Nihil reliquum erat, niſi ut non ſecus, ac ille, caritatis, atque univerſalis miſericordiæ ſpiritum haberet. Itaque ejus oratio nullos habet fines. Orat pro omnibus peccatoribus, pro quibus Dei Filius mortuus eſt. Salomon olim Sapientiam quæſivit, ut mens ſua cæleſti lumine illuſtraretur, & S. Petrus pro Fratribus ſuis, paupertatis, & abrenuntiationis ſuæ mercedem quæſivit. Sed quid infirmitatis eſt in his petitionibus, ſi cum Patriarchæ noſtri conferantur! Caritas illius non ſe continet in Ordine ſuo, neque in regione ſua. Ignis eſt, qui abſumit

abſumit quidquid prope eſt; ſed qui etiam vehementi ſpiritu Dei ſucconſus mundum univerſum cupit incendere. Zelus eſt, qui æque late patens ac ille S. Pauli eum cogit, ſi minus iiſdem utitur verbis, eoſdem ſaltem fovere ſenſus. *Teſtis eſt mihi Deus, quomodo cupiam vos omnes in viſceribus Chriſti.* (*Ad Philip.* 1.) Sancte admirabilis! cur non uteris ea poteſtate, quam J. C. tibi concedit, cum optionem permittit tibi, quodcumque placuerit, petendi? Nonne eodem jure, quo Petrus ab eo quærere potes quidquid pro ipſo reliquiſti? Vel, ſi Caritas tua non ſinit te petere peculiarem tibi gratiam, loquere pro filiis tuis; pete, ut Salvator in eorum gratiam eluceſcere faciat juge ſuæ providentiæ miraculum; & ſicut Ordo tuus non alteri innititur fundamento, quam caritati, illum eadem potentia ſuſtineat, qua ſuſtinet terram, videlicet nihilo. At non ita, hoc nimis parum eſt ſeraphici Patriarchæ noſtri zelo. Ejus Caritas, non ſecus ac illa Salvatoris noſtri non alios habet fines, quam orbis totius. Ejus fervor Salvatoris fervorem imitatus, illum urget, ac rapit. O Deus! obſecro te, ait, per viſcera miſericordiæ tuæ, ut omnibus peccatoribus veniam indulgeas: exaudi benigne pœnitentes, qui in hunc Sanctum locum acceſſerint tuam clementiam exoraturi: ita ut dicere poſſimus de anima S. Franciſci, quod D. Chryſoſtomus de S. Pauli anima dicebat, illam patuiſſe univerſo mundo, & ſatis magnam fuiſſe, ut illum totum contineret. *De Fromentieres.*

Quibus in rebus hæc Indulgentia præſt aliis, quæ a ſummo Pontifice conceduntur?

Poſtquam Dei Filius in Cælum aſcendit, & S. Petro poteſtatem reliquit ligandi, atque ſolvendi, hanc reliquit etiam in illius perſona omnibus poſt ipſum ſummis Pontificibus, eoſque conſtituit omnium Indulgentiarum ſequeſtres cum facultate diſponendi illas prout operæ pretium cenſuerit. Omnes iſtæ Indulgentiæ ſunt velut aquæ in Eccleſiæ receptaculis contentæ, quorum claves Summo Pontifici credidit Deus. Sed in Portiunculæ Indulgentia hoc proprium eſt, quod ipſe Dei filius, adnitente Deipara, conceſſit eam S. Franciſco pro peccatoribus omnibus pœnitentibus, ſicut alibi dictum eſt. Juſſit quidem Jeſus, Patriarcha hunc ſummum adire Pontificem ſed non ad obtinendam gratiam, quæ jam illi fuerat conceſſa, ſed ut hæc magis eſſet authentica in Eccleſia, in qua poterat non abeſſe mendacii ſuſpicio, ſi deeſſet auctoritas, & conſenſus Capitis ejuſdem. S. Franciſcus ea erat humilitate, ut huic non deeſſe poſſet officio. Re ipſa Honorium III. convenit, qui cum admiraretur, quod Sanctus noſter minime urgeret Indulgentiæ ſuæ confirmationem conſecuturus, & parum ſollicitus non laboraret de Apoſtolici Brevis expeditione, hoc a Franciſco retulit reſponſum, Salvatori eidem curæ futurum, ut in mundo ea cognoſceretur Indulgentia; quandoquidem ipſe illam conceſſerat. Verum S. Franciſcus cum ex Dei filio ſciſcitatus eſſet quodnam ſignum deberet Summo Pontifici præbere, ut probaret eidem acceptæ Indulgentiæ veritatem, Jeſus Franciſco tale ſignum oſtendit, ut Papa eidem nequiverit negare, quod flagitabit. Quin etiam Præſules, qui juſſi fuerunt hanc publicare Indulgentiam dubitantes utrum Caput Eccleſiæ tanti momenti gratiam conceſſiſſet; pro virili adniſi, ut illam ad annos decem coarctarent, coacti fuerunt, licet inviti, & contra ſententiam ſuam, evulgare illam Plenariam, ac in perpetuum. Aliæ indulgentiæ ſuos limites habent vel pro qualitate, vel pro tempore; ſed nullus metuendi locus eſt hanc fuiſſe antiquatam, cum Salvator ipſe illam in ævum omne conceſſerit huic Sancto Patriarchæ, & voluerit hanc nullis coarctari cancellis, ſeu qualitatis, ſeu diuturnitatis, & illam indiſcriminatim applicari poſſe omnibus peccatoribus, dummodo ad Templa Ordinis accederent cum ſenſu contriti cordis, & cum requiſitis conditionibus. *Ex Chriſtianis Sermonibus.*

Sequitur idem argumentum.

In aliis Plenariis Indulgentiis fit, ut ita dicam, permutatio pœnæ æternæ peccatis debitæ cum pœna temporali. Hæc autem redimitur jejuniis, abſtinentiis, mortificationibus, aliiſque ſeveris exercitationibus, quas pœnitentiæ ſpiritus ſuadere poteſt. Peccator ibi quidem gratiam nanciſcitur, ſed non ita plenam ex parte miſericordiæ, ita ut minime teneatur aliqua pœna divinæ juſtitiæ: Juſtitia jura ſua perſequi vult, vel in hoc mundo, vel in altero; Sed Indulgentia Portiunculæ diceres miſericordiam cum juſtitia conſentire, ut peccatori numeris omnibus abſolutam gratiam largiantur, modo ſinceram emittat omnium criminum ſuorum confeſſionem, modo conterat cor ſuum atque coram Deo ſe proſternat; modo per ſenſus pœnitentiæ efficiat, ut membra ejus corporis, quibus abuſus eſt, ut ſerviret iniquitati deinceps Sanctitati deſerviant, modo offerat Deo adipem precum ſuarum in Templis Franciſcanæ familiæ, & ſperare poſſit, ſibi dimiſſa fuiſſe crimina ſua. Magnum, & incomparabile privilegium, quod glorioſus hic Patriarcha pro peccatorum ſalute petiit, atque obtinuit, & quod petentis memoriam futuris ſemper ſæculis commendabit. *Ex Chriſtianis Sermonibus.*

Quo in ſtatu Franciſcus Salvatorem adit, ut hanc Indulgentiam obtineat?

Quo in ſtatu creditis glorioſum hunc Patriarcham ſeſe offerre filio Dei, ut tantam pro peccatoribus gratiam deprecetur? Ad flectendam Salvatoris juſtitiam, tunica exutus inter vepres, ac ſpinas cellulæ ſuæ proximas ſe volutat, quaſi precaturus hanc gratiam per tot ora, quot vulnera ſpinæ in illis membris inflixiſſent. Zelo, quo magnus hic Sanctus provehere ſtudebat animarum ſalutem, ſatis non erat effundere lacrimas, Cælum votis fatigare, Sanctiſſimæ Virginis interceſſionem ſibi promereri, ut humiles preces, ac ſupplicationes filio ſuo exhibere dignetur. Satis non eſt caſtigare corpus ſuum & communibus pœnitentiis illud crucifigere. Ut melius imitetur ardentem amorem filii Dei, quo peccatorum ſalutem quærebat; ex omnibus artubus corporis ſui manat ſanguis, omneſque lancinat ſpinis, ita ut poſſit dicere cum S. Paulo ad Corinthios: *Ego autem libenter impendam, & ſuperimpendar ipſe pro animabus veſtris. Ex Sermonibus Chriſtianis.*

Rationes duæ propter quas Salvator facile cõcedit hãc Indulgentiã peccatoribus.

Si ex me quæſieritis, quomodo S. Patriarcha obtinere potuerit pro peccatoribus tantam hujus Indulgentiæ gratiam; reſpondebo primum Deum gratiam hanc eo tempore, iiſque peccatoribus, quibus ipſi placuerit, conferre. Munerum ſuorum dominus eſt; cumque ea, quæ paſſus fuit, ſint meriti infiniti, eorum fructus applicare vult iis perſonis, & conditionibus, quæ ipſi maxime placuerint. Illi nulla erat cauſſa, propter quam pateretur; quia erat innocens, & eadem Sanctitas. Itaque quod paſſus eſt, in noſtram ceſſit utilitatem, & ubi voluit, ſpirituales hos aperuit theſauros, ut nos eorum participes faceret. Dicam ſecundo, Franciſcum ad hanc Indulgentiam facilius obtinendam, patrocinium Deiparæ aucupatum eſſe. Hæc Angelis ſtipata in Portiunculæ ſacram ædem dilapſa eſt, & apud filium ſuum nihil prætermiſit auctoritatis ab eo ſibi conceſſæ, ut illius flecteret juſtitiam, & ſibi conciliaret miſericordiam. Hac igitur in occaſione dicere de S. Franciſco poſſumus, quod in alia S. Paulinus dicebat: *Habes in Chriſto magnum pignus, & ambitioſum ſuffragium.* Petis plenariam a J. C. indulgentiam, & Sanctiſſima Virgo ſua auctoritate fulcit petitionem tuam. *Beatus, cui tam numeroſa apud Chriſtum ſuffragia ſunt, & cujus caput tam multiplex ambit illuſtrium corona gemmarum.* (*Ep.* 13. *ad Pammach.*) Quam felix es, cum tot habeas, tantaque apud Deum patrocinia! cum videas aulam Cæleſtem, ſuis apud Deum pro te laborare ſuffragiis, atque tot beatos Spiritus, qui pretioſorum inſtar lapidum circum te admirabili in luce coruſcant! *De Fromentieres.*

Quam facile ſit requiſitas adimplere cõditiones.

Quod autem in hac Indulgentia S. Franciſco conceſſa potiſſimum perpendendum eſt, ſumma facilitas eſt, qua illam poſſumus lucrari. Quid facilius, quam Templa inviſere, & preces aliquot recitare, & velle adſcribi ſodalitio hujus S. Patriarchæ. Quænam ratio invenitur inter pœnas, quas Indulgentia remittit, & media, quæ ad eam lucrifaciendam, requiruntur? Quænam proportio inter auſteras, & prolixas ſatisfactiones divinæ juſtitiæ perſolvendas, & leves conditiones, quibus adquieſcit miſericordia? Hoc jam dixeras, Deus, per officioſa ea verba, quibus apud Prophetam uteris, nos omnes invitans, ut timore ſepoſito veniamus ad te: *Omnes ſitientes venite ad aquas,* (*Iſai.* 55.) accedite ad gratiæ meæ fontes, & ad delicias uſque ſaluberrimis aquis inebriamini. Dei unius eſt ita loqui; vult a vobis has aquas emi; quippe eas niſi cooperantibus largiri vult; ſed aurum, vel argentum non vult; quia nihil vobis eſt, quod tantum hoc beneficium mereatur. Invitat, ut accedatis, quia vult tantum munus non ſine aliquo orationum veſtrarum, operumque bonorum pretio comparari; ſed neque vult vos veſtra paupertate deterreri; nam licet toto cælo locupletiores eſſetis, omnes hæ ſpirituales divitiæ, neque vini vim, neque lactis dulcedinem vobis oblatam exæquabunt. *Fromentieres.*

Magna facilitas invitare nos debet ad hanc Indulgentiã lucrandam.

Aliquæ in conventione, aut contractu inter homines inito viſæ ne ſunt aliquando conditiones minus oneroſæ? Dei Filius non flagitat jejunia, eleemoſynas, ſtationes, aut alia id genus pœnalia opera, tamquam medium aliquod neceſſarium; id unum petit, a quo in ordine juſtitiæ ſuæ nobiſcum diſpenſare non poteſt; dolorem videlicet criminum noſtrorum, ſine quo peccatum remitti non poteſt, neque illud ſubſequens pœna. Hoc poſito, tota ſua utitur poteſtate. Verum eſt, ſicuti in Principum donis non deſunt viri conſtituti, qui illa cenſoria virgula notent, & ad examen revocent, utrum liberalitas excedat vires, aut coronæ juribus obſit; videtur Salvator aliquid ſimile operari in hac Indulgentia, quam S. Franciſco largitur. Mittit enim illum ad Summum Pontificem, ut alibi dictum eſt, ut illam ratam habeat, annulo piſcatoris ſubſignet, formiter acceptetur, nullumque ei deſit authenticæ auctoritatis argumentum. Quas igitur cauſſas, & excuſationes prætexere poterimus, ne tanto bono fruamur, & quod tanta facilitate comparatur, & ne ex hoc theſauro hauriamus, unde omnia debita noſtra perſolvamus? Si hic nobis eminus inquirendus eſſet, & Aſſiſium uſque petendum, prope quam urbem ſitum eſt Myſticum hoc ſacellum, ubi conceſſa fuit hæc S. Franciſco Indulgentia, ut participes fieremus tanti boni, quæ erat neceſſaria conditio in prima hujus Feſtivitatis Inſtitutione; hæc tamen gratia meretur, ut hoc iter ſuſciperetur; quemadmodum profecto plura mortalium recenſebantur millia, quotannis ex omnibus Europæ Regnis confluentium, quæ pluribus deinde ſæculis viguit conſuetudo. Sed hodierna die cum tantus hic theſaurus propius acceſſerit, atque ut omnes fideles ejuſdem fieri poſſint conſortes, uſus adeo facilis evaſerit: itane propriam negligemus utilitatem, quæ in extremis etiam terrarum plagis eſſet conquirenda? *Fromentieres.*

Hujus Indulgentiæ ſucceſſus in Eccleſia, argumentum eſt hoc eſſe opus Dei.

Id etiam eſt animadvertendum, quod oſtendit ſupremam illius poteſtatem, qui celeberrimam hanc tribuit Indulgentiam; videlicet, quod ille ſpondet pro ejuſdem proſpero eventu, & aſſerit ſibi curæ futurum, ut gratia hæc a Summo Pontifice probaretur, & rata haberetur, quidquid illius miniſtri obniterentur. Ille dominus eſt cordium, & humanarum voluntatum, illas movit, quocumque voluerit circumagere; oſtendet Summo Pontifici fulgore miraculorum hanc eſſe voluntatem ſuam, & obices omnes, qui in re hac exequenda occurrent,

rent, ſient validiſſima argumenta veritatis hujus indulgentiæ, & Verborum Filii Dei. Itaque magnus hic Sanctus non dubitavit amplius, quominus factum omnino votis ſuis reſponderet. Quod vero huic Indulgentiæ peculiarem certitudinis tribuit gradum, quo ab aliis quibuſcumque diſtinguitur; hoc eſt, quod præter conſuetas vias per quas tranſit, ut ad nos uſque perveniret, adſunt circumſtantiæ adeo ſingulares, ut niſi quis fidei abrenuntiaverit, quæ habenda eſt cognitis, exploratiſque miraculis, & niſi hanc ſibi vindicaverit licentiam negandi, quidquid explicite in Scripturis revelatum non eſt; nemo de illius præſtantia, atque auctoritate valeat ambigere. Summus Pontifex authentice illam comprobavit; quod aliis etiam indulgentiis eſt commune; huic vero ſingulare eſt, quod ille, uti per ſe teſtatus eſt, hanc peculiari numinis afflatu conceſſit: quod conceſſit illam contra Cardinalium ſuffragia, qui cenſebant, hanc Indulgentiam ceteris quibuſcumque vim abrogaturam. Qua in re noſtis difficultates, & obices, qui ab hominibus nectuntur, eo plerumque tendere, ut magis magiſque Dei potentia eluceſcat, non ſecus ac in Chriſtianæ Religionis inſtitutione, quæ cum Dei opus eſſet, egit triumphum de omnibus Philoſophorum contradictionibus, deque perſecutorum omnium potentia. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Probatur virtus Indulgētiæ de Portiuncula.

Hæc ut plurimum ſors eſt inſignium Dei beneficiorum, contumelioſis hominum dubitationibus oppugnari, qui quod ignorant blaſphemare conſueverunt. Sibi perſuadent, Deum facere non poſſe, quod ipſi capere nequeunt, & ea, quibus per incredulitatem indigni fiunt. Hujuſmodi præter propter factum eſt celeberrimæ Indulgentiæ Sanctæ Mariæ Angelorum, Portiunculæ nuncupatæ. Quidquid S. Petri, atque Apoſtolorum ſucceſſores, Summi Pontifices, & Epiſcopi, homines Apoſtolici quinque ſæculorum dicant de Portiunculæ Indulgentia, ſemper inveniuntur ſpiritus rebelles, & increduli, qui in errorem lapſi ſeſe illi mancipant, ac tradunt, ut teſtatur Apoſtolus, in reprobum ſenſum, omnem rejicientes auctoritatem præter ſuam, & rati eam præventionem, quæ ipſos fallit, regulam fidei ſuæ eſſe debere. Conabimur tamen, ſin minus eos ad veritatis cognitionem adducere, ſaltem quatuor regulis eos oppugnare, quas critice accurata obſervare conſuevi ad facti veritatem aperte probandam. Prima eſt Hiſtoricorum antiquitas; altera teſtium probitas; tertia eorum, quæ illi teſtantur, uniformitas: quarta perpetuitas fidei de facto; quod probandum eſt. Quatuor hæ regulæ, quas ſequi profitemur ad oſtendendam veritatem Indulgentiæ de Portiuncula, probabunt cæleſtem eſſe ejuſdem originem, quoniam in hac occurrit quidquid veræ critices ſcientia deſiderat, videlicet Hiſtoricorum vetuſtas; probitas teſtium; teſtificationum conformitas; & conſtans quinque ſæculorum traditio. Hi veritatis characteres adeo perſpicui ſunt, & manifeſti, ut nemo ſanæ mentis illis fidem detrectare nequeat.

Canon primus deſumitur ex teſtium antiquitate. At quinam inveniri poſſunt teſtes antiquiores veritatis hujus Indulgentiæ illo ipſo, qui immediate illam a Dei Filio conſecutus eſt, nempe S. Franciſco Aſſiſinate, pluribuſque ejus ſodalibus, additiſque ſeptem Epiſcopis Aſſiſii qui deinceps ſubſecuti ſunt, & qui illam publicarunt? Altera probatio, qua factum hoc redditur certum, ex eorumdem teſtium probitate deſumitur. Quænam vero probitas major illa Sancti hujus Patriarchæ, & Confratrum ejus, quorum plurimos in Sanctorum albo deſcripſit Eccleſia; quorum ſinguli fidelem facti enarrationem texunt, de quorum rectitudine bonaque fide Hiſtoricis, qui illos ſubſecuti ſunt, ita erat perſuaſum, ut nihil præcavendum cenſuerint ſibi contra oppoſitiones, & contradictiones, quas invenire poſſet factum adeo novum, & ſingulare? Tertius canon eſt teſtimoniorum congruens conſenſus. Nemo alteri contradicit, quod alii teſtati ſunt, aliorum teſtimonio confirmatur; & licet ut plurimum in relationibus plurimæ occurrant varietates, Hiſtorici qui de hac Indulgentia verba fecerunt ne tranſverſum quidem unguem aberrant. Quartus denique eſt conſtans traditio, & hujus fidei perpetuitas. Omnia præterierunt, omnia conſeneſcunt, omnia temporum viciſſitudine & antiquitate in nihilum redeunt; ſed tantum abeſt, quod inſignis hujus beneficii Sancto Franciſco in Portiuncula conceſſi fides excidat, ut ſemper refloreſcat, & reviviſcat nova virium acceſſione, eamque talem poſſideamus, qualem majores noſtri eam acceperunt. Quænam major auctoritas exquiri poteſt, quam conſtans traditio quingentorum annorum, quam generalis illa approbatio, quæ ab omnibus Summis Pontificibus qui deinceps ad hæc uſque tempora obtinuit? quam Concilia, Epiſcopi, Inquiſitores, qui in examine factorum id genus, quam illi denique Eccleſia contulit univerſa? Numquam niſi hæretici, & omnis pietatis oſores extiterunt, qui contra Indulgentiam hanc furerent, cum interim Summi Pontifices, Concilia, contra hæreticam pravitatem Inquiſitores, Univerſitates, Præſules, Doctores, omnes, ut uno verbo me expediam, poſt S. Franciſcum altiſſimum ſervarunt ſilentium hac in re, cum ipſis eſſet de facti veritate perſuaſum. Fierine poteſt hos Religionis magiſtros, hos fidei Judices obmutuiſſe, ut plauderent, & velificarentur mendacio adeo inſigni, quale hæc eſſet Indulgentia, ut quædam inquieta blaterant ingenia, quibus nihil juſtum videtur, nihil verum præter fallacia lumina ſua, ſi quod illi ineſſet falſitatis initium? Quod ſi hujus Indulgentiæ veritas adhuc controverſa eſt propter quorumdam incredulorum pertinaciam, quos alio nomine mundus ſpiritus fortes appellat; quamvis pleraſque eorum objectiones exploſerimus, adjiciemus cum Sancto Auguſtino de eorum ſimilibus loquente: *Quiſquis adhuc prodigia, ut credat, inquirit, magnum ipſe prodigium eſt, qui mundo credente non credit.*

Reſpōdetur ſilētio S. Bonavēturæ de hac Indulgentia quod objicitur.

Contra probatam adhuc certitudinem Indulgentiæ de Portiuncula objici fortaſſe poterit, S. Bonaventuram, qui S. Franciſci vitam conſcripſit, & cui plurimæ non defuerunt occaſiones de hac Indulgentia, ne verbum quidem de illa feciſſe in Patriarchæ ſui vita; quod manifeſto argumento eſt, illi de eadem minime perſuaſum fuiſſe. Ad hæc reſpondeo; Numquid mendax fuit S. Franciſcus, qui illam annuntiavit? Num ſodales ejus, qui retulerunt illam? Num ſeptem Epiſcopi, qui illam prædicarunt; atque tot alii viri graves, qui poſt Ordinis inſtitutionem de eadem verba fecerunt? Ad hæc, ſi S. Bonaventura de illa non ſcripſit, opus eſt, illi non defuiſſe cauſſas, ut hoc faceret. Quænam ſunt cauſſæ iſtæ? En illas. Prima eſt, quod cum Generalia Ordinis comitia Narbone haberentur, pio huic Generali opera demandata eſt ad examen revocandi omnes S. Franciſci vitas, & ipſe juſſus fuit ſupplere iis, quæ deeſſent, quin tamen in medium afferret illa, quæ mundo univerſo erant notiſſima. Hæc fuit cauſſa, propter quam ſilentio involvit plurima inſignia facta, quæ ab aliis ante ipſum fuerant memorata. Præterea hoc factum erat, cujus veritas quotannis a Concionatoribus confirmabatur. Ratio altera eſt, quod acceperat ex ore B. Leonis, qui fuerat a Confeſſionibus, & Secretis S. Patriarchæ, Sanctum hunc virum edicto caviſſe, ne quis ſe vivo loqueretur, & ſcriberet modum, quo ſibi hæc Indulgentia fuerat conceſſa: *Uſque ad tempus mortis tuæ*, ideoque in Hiſtoria vitæ S. Franciſci, quam tres illius ſocii ſcripſerunt, legimus tantum, Sanctum hunc adiiſſe Summum Pontificem Honorium III. quemadmodum alibi dictum eſt, ut illi ſimpliciter aperiret gratiam ſibi a Domino conceſſam, quin aliud adjiceret, uni Salvatori gloriam reſervans hujus Indulgentiæ evulgandæ. Numquid præterea requirebatur, ut S. Bonaventuræ ſilentium indiceretur? S. Bernardinus Senenſis, Vicarius Generalis Ordinis, & S. Joannes de Capiſtrano nonne id indigitarunt eorum Religioſorum numero, qui quotannis Aſſiſium ſeſe conferre debebant Indulgentiam hanc lucraturi? Nunquid eorum non ſufficiunt teſtimonia, vel quidnam in illis reprehendi poteſt? Sed tandem, inquies, S. Bonaventura, hujus Indulgentiæ non meminit. Non erat opus, ut id memoraret, quippe tantus erat numerus eorum, qui de hac re ſcripſerant, ut de ea nemo poſſet ambigere. Sed aſſerere audeo Seraphicum hunc Doctorem nihilominus de re eadem verba feciſſe. Quoniam capite ſecundo in S. Franciſci vita, narrat quamdam Sancti Viri viſionem, quæ non niſi de Portiunculæ Indulgentia poteſt explicari. His omnibus addendum eſt, ſi unius Scriptoris ſilentium probare poteſt facti alicujus nullitatem, cum alii plures ejuſdem meminerunt; Lazari reſurrectionem, & miraculum Cana, quæ unus S. Joannes memorat, & tres alii prætereunt Evangeliſtæ, nulla eſſe, & mendacia.

Authenticitas Indulgētiæ hujus.

De certitudine hujus Indulgentiæ dubitare non licet; hanc quippe certiſſima comprobaverunt miracula; quippe Indulgentia hæc in univerſum populum chriſtianum effuſa eſt cum admirabili animarum progreſſu, & manifeſtis pietatis incrementis, quæ privilegia eam nobis efficere debent pretioſiſſimam; Indulgentia immediate a Jeſu Chriſto conceſſa. Verum eſt poſſe Vicarium Filii Dei concedere Indulgentiam: ſed quæcumque hæc ſit auctoritas fidelibus diſtribuendi dona Dei; Indulgentia, quam concedit, poteſt aliquando eſſe nulla, quia vel deeſſe poteſt illi cauſſa ſufficiens, vel alia conditio eſſentialiter neceſſaria. Hoc docet Theologia. Sed Indulgentia directe, ac præſertim conceſſa ab ipſo Dei Filio certiſſima eſſe debet. Salvator enim nonne cognoſcit omnem poteſtatis ſuæ magnitudinem? Nonne ſemper ſecundum Æternæ Sapientiæ ſuæ Canones agit? Ceterum cum penes ipſum ſit omnium gratiarum ſuarum arbitrium, num in earum diſtributione nulli obnoxius eſt legi? eaſque quomodocumque ipſi placuerit, diſpenſare non licet? In hoc ſita eſt Indulgentiæ hujus prærogativa. Jeſus Chriſtus per ſe eam Sancto Franciſco concedit, ſed ſimul imperat, ut factum cum Summo Pontifice communicet, ſeque illius judicio, luminibuſque ſubjiciat. Indubium argumentum, in conceſſione, & publicatione nihil accidiſſe non recte factum, nihil a Dei Spiritu abnorme. *P. Bourdalouë.*

Idem argumentū aliter tractatum & conditiones in Indulgentiarum tractatione generatim requiſitæ.

Cum ipſe Dei Filius celeberrimam hanc Indulgentiam S. Franciſco conceſſerit, nihil de illius virtute, aut effectu dubitandum eſt: quod non æque certum eſt in aliis Indulgentiis, quamvis ille hunc eumdem theſaurum reliquerit Eccleſiæ ſuæ, & ſummam illius diſtribuendi facultatem juxta varias fidelium neceſſitates. Et ratio patet, quia qui theſauri hujus claves habet, & poteſtatem illius impendendi, nonniſi œconomus eſt, ejus diſpenſator, non diſſipator per nimis frequentes, importunaſque profuſiones. Juſtam habeat cauſſam neceſſe eſt, urgentem neceſſitatem, occaſionem, in qua prudenter judicet, hoc ceſſurum eſſe in Dei gloriam, & utilitatem Eccleſiæ, cujus univerſalis eſt Paſtor. Deinde adnectere debet æquas conditiones, & oneroſas actiones, ut aliqua adſit proportio. Denique non eſt ita Indulgentiarum arbiter, ut ad arbitrium diſponat quin Deo rationem reddat, vel quin Deus ratas habeat illius largitates. Verbo, plures ſervandæ ſunt formalitates, plures replendæ conditiones, & ſæpe plurima metuenda ſunt mala. Sed qui hujus diei largitur Indulgentiam a nulla hujuſmodi re pendet. Cauſſa juſta eſt, ex quo probat illam, & nihil deeſſe poteſt, ubi ille

vult, & præſtet aſſenſum. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Deſcriptio Portiunculæ.

Per vos mihi liceat hoc loco dicere, quid eſſet hæc Portiunculæ domus, nunc temporis in univerſo Chriſtiano orbe percelebris, quam S. Patriarcha Franciſcus delegit, ut illuc cum filiis ſuis ſe reciperet, & quid tunc eſſet illa domus. Diruta, atque deſerta domus erat, ideoque placuit Sancto huic, quippe quæ maxime conformis paupertati, quam fuerat amplexus. Anguſta domus erat, & derelicta, ideoque ille ſibi deligendam cenſuit; quia melius indigitabat characterem humilitatis, & Evangelicæ paupertatis, quam profitebatur. Sed potiſſimum illi placuit, quoniam domus erat Deiparæ conſecrata. Ubi illam intuitus eſt Franciſcus, eadem illectus fuit, & ad Sodales ſuos converſus, Fratres, ait, hæc terra eſt benedictionis, quam nobis pollicitus Deus eſt. Hic locus pacis meæ, *hæc requies mea in ſæculum ſæculi*. Verum eſt domum hanc rebus omnibus eſſe vacuam; ſed mementote, nos eſſe filios Providentiæ, mementote nos eſſe Reginæ Cælorum domeſticos, & familiares: Ego quidem, addit vir iſte Seraphicus, toto cælo hanc puto potius diligendam exiguam portiunculam ex ditione Deiparæ, quam omnia Regna, & Imperia Principum ſæculi, & quandoquidem adituri ſumus poſſeſſionem hereditatis ipſius, nihil eſt, quod a Deo ſperare nequeamus ſub potenti illius Patrocinio. *Pater Bourdalouë.*

Franciſcus non contētus laboribus filiorū ſuorum in peccatorum cōverſione pro hac vitam quoque ſuam offert.

S. Franciſcus pro peccatoribus miſericordia ductus oravit, exoravitque pro illis plenam hanc, inſignemque Portiunculæ Indulgentiam. Zelus ardens ſalutis eorum exploratus compertuſque erat, ita ut illius fuſius texere encomium opus non ſit. Ignitus hic zelus illum impulerat, ut maria tranaret, quæſiturus quo pacto eumdem expleret apud Saracenos, alioſque Infideles; & votorum illius cumulus extitiſſet, vitam ſuam eo in munere ſacrificare, in quo Salvator impenderat ſuam. Videbat Ordinem ſuum florentem, & in omnia Europæ regna diffuſum. Itaque actus, & eo fervore ſuccenſus, qui fulcit, & animat recentia quælibet inſtituta, proſperoque eventu converſionis animarum, qui conceptam ab eo ſpem exæquabat, jugiter ſe ſe offerebat Deo hac mente nihil majus, & divinæ majeſtati jucundius agnoſcens. Sed hos inter ſucceſſus, & benedictiones, quibus Deus omnia Franciſci cœpta proſequebatur, reliquum erat in illo doloris, ſecretæque moleſtiæ argumentum, quod gaudium, & conſolationem cordis ſui ex parte imminuebat. Hoc autem erat, quod ævi illius peccatores ſimiles erant illis noſtri hujus. Videbantur apud eos converſiones, & mutationes vitæ; ſed pœnitentiæ, & peccatorum expiationes nullæ fere videbantur. Quos ille a vitiis, flagitiiſque revellebat, hi ſatis eſſe putabant deinceps vitam ducere magis frugi, ſed non ideo pro ſceleribus præteritis ſatisfacere adnitebantur. Fatebantur quidem ſe plurimum divinæ debere miſericordiæ, quod ipſos de erroribus ſuis avocaſſet, ſed parum attendebant, utrum divinæ juſtitiæ feciſſent ſatis, quæ ubi dimiſit æternas pœnas, quas meriti ſunt, exigit temporarias pro criminum eorumdem expiatione. Credebant ſatis ſibi fuiſſe inferni pœnas evitaſſe, & non ultra in poſterum relabi in eum ſtatum, qui illis malorum omnium cumulum poſſet promereri; Ita ut, quod non erat æternum, parum moveret animos eorum, & nihilum præcaverent ſupplicia, quæ in luſtralibus Purgatorii flammis etiam pro dimiſſis criminibus expianda reſervantur. Magnus hic Sanctus humanæ cæcitatis miſertus, quam gignit naturalis horror, quo pœnitentiæ rigorem fugiamus, & alit nimis tener corporum noſtrorum amor. Sanctus hic inquam in eo totus verſatur, ut aliquod lenimentum inveniat, ut ſervatis divinæ juſtitiæ legibus, Dei flecteret miſericordiam, ut humanæ indulgeret infirmitati; & videns non aliam adeſſe, quam viam Indulgentiarum, quæ æquiſſimum hoc gignunt juſtitiæ divinæque miſericordiæ temperamentum, hoc Franciſcus hinc quidem ſatisfaciet ardenti deſiderio peccatoribus opitulandi, inde vero illis omnimodam obtinere conabitur remiſſionem noxæ ſimul & pœnæ peccatorum. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Qua caritate Salvator S. Franciſcum accepit. Viſio admirabilis.

Franciſcus hac adeo ferventi oratione raptus in Deum voce quadam admonitus fuit, ut ſe in Templum conferret, ubi Salvator, ejuſque glorioſa mater illum præſtolabantur; ibi enim cum Deo agendum erat de ea re, quam meditabatur, & ex qua felicem exitum ſe habiturum ſperabat. Cucurrit ille, eoque ſe contulit, velut alter Moyſes: *Vadam, & videbo viſionem hanc magnam.* Quam admirabile ſpectaculum! Franciſcus obſtupeſcit; nihil enim in mundo fuerat intuitus, quod ad pompam illam accederet; ibique coram Divina majeſtate proſtratus, quæ in renidenti gloriæ luce coruſcabat, Beatorum ſpirituum corona ſepta, ſumma cum reverentia audit zelum ſuum a Domino probari; in cujus gratiam ab eo petere dignatur, quid ſibi vellet. Hic lubentiſſime Sanctum Auguſtinum ſequor, qui in fictione ſimili ex hujus mundi homine quærit, quid ipſe in tali occaſione peteret a Deo? *Ecce proponit tibi Deus, Pete quod vis; Quid petiturus es!* Heu! quos theſauros, quas dignitates, Sanctus hic Doctor clamat, non peteres pro te amiciſque tuis? *O quanta promitteres tibi tribuenda, & aliis largienda?* Hæc tibi negotium faceſſeret electio, & deliberatio petendi id, quod tibi eſſe poſſet acceptius, vel utilius. Sed Sanctus Franciſcus non hæret; nihil eum movet magis, quam cæcitas, ac ſtupiditas peccatorum. Nihil illi antiquius eſt, quam opem illis ferre, & ſalutis vias illis efficere faciliores. Hoc illi unum cordis eſt: *Unam petii a Domino, hanc requiram.* Noſti, Domine, quid cupiat famulus tuus; quoniam ſcrutaris penitiores cordis latebras. Cupio applicationem ſanguinis, quem fudiſti pro peccatoribus; cupio remiſſionem pœnarum, quas exigit ab iniquitatibus eorum juſtitia tua; verbo, cupio Indulgentiam pro iis omnibus, quicumque viſitaverint ſanctum hunc locum, quem tuo ſanctificare dignaris aſpectu, dummodo acti ſincero dolore læſi numinis, huc accedant tuam deprecaturi miſericordiam. Scio quanti ſteterint tibi hæ animæ, & quanto amore illas proſequare; concede igitur in gratiam earum id, quod miſer peccator conſequi non meretur. Quid vobis videtur de hac petitione? quid de zelo Sancti hujus Patriarchæ populi bonum ſuo præferentis, & qui cum poſſet aliud quodlibet orare, ſollicitus tantum eſt de gloria illius, cui placere ſtudet, promovens ſalutem animarum, qua nihil optatius eidem contingere poteſt? Sed licet caritatem hanc adeo ardentem, & minime cupidam tanti non faceremus, quanti facienda eſt, magnitudo beneficii, quod univerſæ procuravit Eccleſiæ omnibuſque Fidelibus eam conſtituentibus, nunquam eſſet ex animo noſtro obliteranda. *Auctor recens.*

Non ſolum Franciſci ſanctitas, ſed vitæ ejus cum vita Salvatoris conformitas illum reum voti facit.

Videre mihi videor Franciſcum tamquam Salomonem alterum in Sanctuario proſtratum, & manus attollentem in cælum illud ipſum a Deo petiturum, quod Rex Iſrael cum Templum Jeroſolymitanum dedicavit: *Orantes in loco iſto exaudi eos in cælo, & dimitte peccata ſervorum tuorum.* (2. *Paralip. c.* 30.) Domine, dixit vir ille Seraphicus, parce populo tuo, & dimitte peccata iis, qui in hunc locum acceſſerint te invocaturi. Ita enim Franciſcus oravit, & dignus fuit, qui exoraret. Cur? Num quia Sanctus erat? hoc ſatis quidem eſſet ad petitionem ejus probandam; docet enim fides, nihil apud Deum eſſe ſanctitate potentius. Quis autem miretur, ſi Deus exaudiat Sanctum, qui illum orat, & æque ardenter amat, ac Sanctus hic, quandoquidem ſecundum ſcripturas facit voluntatem timentium ipſum? Si Dei timor, S. Auguſtinus ait, tantum auctoritatis habet apud Dei majeſtatem, quid amor non poterit? *Si hæc timentibus, quid amantibus?* Sed neque ſolus timor, neque ſolus amor, neque generatim S. Franciſci ſanctitas facilem illi procurat apud Salvatorem Mundi acceſſum; ſed vitæ ſuæ cum vita Filii Dei conformitas; nempe quia conabatur S. Franciſcus in perſona ſua exhibere omnes præſtantiſſimas virtutes Redemptoris. *P. Bourdalouë.*

Portiunculæ Indulgētia eo majorē in nobis ciere debet confidentiam, quia Salvator ipſe illius eſt diſpenſator.

Indulgentia Portiunculæ non eo ſolum commendabilis eſt propter eum, a quo obtinetur, ſed multo magis propter eum, qui eamdem largitur, ipſe totius mundi Salvator. Hic quatenus bonorum ſuorum Dominus, & arbiter donorum ſuorum ad arbitrium poteſt illa conferre, qua in re hæc Indulgentia præ ceteris, quæ non minus late patent, & quas eadem facilitate lucrari poſſumus, hoc habet ſingulare, quod illæ dantur a Summo Pontifice, qui vices tantummodo gerit Filii Dei ſuper terram, hæc autem immediate eſt a Filio Dei ipſius; quod illas haurit Eccleſia ex immenſis theſauris meritorum hujus hominis Dei, cui idem eorum commiſit diſpenſationem. In hac autem ille qui eamdem ſuo cruore promeruit, idem eſt, ac qui largitur illam; quod ſanguinis hujus fructus, infiniti pretii, applicatur ab eo ipſo qui effudit illum. Denique quod qui pretioſum hunc theſaurum adquiſivit, ipſum ſe quodammodo illius diſpenſatorem reliquit. Quod validum ſane argumentum eſt ad augendam peccatorum contritorum confidentiam, & ad illos excitandos efficientius, ut accedant ad liberalem hujus Salvatoris Dei magnificentiam, qui dignatur eos participes facere bonorum ſuorum. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Quantum debeamus S. Franciſco propter hoc magnificum donū, quod nobis ſua caritate promeruit.

Fingite, quæſo, vos propter ſcelera veſtra extremo afficiendos eſſe ſupplicio, quod nulla potentia, nulla vis, nullæ amicorum veſtrorum preces a capite veſtro nequeant prohibere. Unus homo, quem flocci facis, ſatis habet auctoritatis, ut non ſolum prolatam ſententiam, non differat ſolum, ſed antiquet, & vos miſſos faciat, & vobis hoc beneficium confert, quin a vobis quidquam expectet, ac ſperet, numquid hac lucis uſura digni eſſetis, ſi nullus vos grati animi ſenſus afficeret? Heu! quod S. Franciſcus vobis contulit beneficium toto cælo majus eſt. Quantum divinæ juſtitiæ debemus? Num ſuppeteret nobis unde conflatum æs alienum diſſolveremus, licet in ſolo pane, & aqua toto vitæ noſtræ ſpatio jejunaremus? Licet omnia bona noſtra, omnemque ſubſtantiam, ut S. Paulus loquitur, pauperibus erogaremus; licet omnes veterum pœnitentium auſteritates ſuſtineremus, nullus ſcio, utrum omnia debita cum Divina Juſtitia contracta diſſolveremus. Ad hæc: nonne fortaſſe ſexcenties meriti ſumus æternum ſupplicium? Eſto divinæ miſericordiæ vi, dolorem noſtrum miſertæ, ac virtute ſacramenti, quæ peccata noſtra delevit, pœna infinite imminuta fuerit, ac in temporeum ſupplicium immutata, fortaſſe neſcimus, vel nondum ſatis meditati ſumus omnia tormenta, pœnam hanc majorem eſſe omnibus tormentis, quæ in hac vita pati poſſumus ſecundum Sanctorum Patrum ſententiam, ejuſque durationem ſæpe ad plures annos, & ſæcula extendi, & multitudinem, ac magnitudinem horum cruciatuum animo concipi nequaquam poſſe. Sed ecce fidelis amicus, & caritate refertus pro noſtra liberatione deprecatur; illam petit, & obtinet in præmium ſuorum recte factorum; aperit nobis tutam, facilem, indefectibilemque

viam, ut nos inde eripiat; hanccine negligere poſſumus, eamque dedignari? *Auctor recens.*

S. Franciſci exemplo docemur hominem licet infirmum Dei ipſius oculos in ſe convertere poſſe.

Ne dixerimus amplius in homine nihil eſſe, quod in ſe oculos Dei convertere poſſit, & fragile opus hoc nihil in ſe habere, quod nonniſi Auctoris ſui contemptum, ac deſpectum mereatur. Hoc crediderat David, æque ac nonnulli veteres Patriarchæ. Sed ea, quæ hodierna die accidunt in æde ſacra Portiunculæ, hunc nobis errorem debent auferre. Franciſcus Aſſiſinas vir ille in ſpeciem abjectus adeo, & qui mundi probrum, ſordeſque videtur, tamen ſingulari beneficio dignus habetur præſentia Jeſu Chriſti, qui de cælo in terram dignatur deſcendere, ut hic perfectum ſui videat imitatorem. Recens, atque renidens lumen ſeſe in Sanctum hoc ſacellum effundit, ut olim in Templo Salomonis. Apparet ibi Homo Deus, non quidem velut Judex inexorabilis, ut ſontes damnet, ſed tanquam Pater miſericordiæ, ut eorum miſereatur. Adeſt Beata Virgo Angelorum legione ſtipata, atque tota hæc auguſta celebritas in eo ſita eſt, ut glorioſo Patriarchæ S. Franciſco omnium Indulgentiarum celeberrima concedatur. Verum igitur eſt hominis imbecillitatem non eſſe abſolutam oppoſitionem viſitationi Creatoris, quamvis verum ſit, hanc ex mera illius miſericordia procedere, quæ nullius objecti humilitate poteſt coarctari. *Frementieres.*

Integritas, & ardens S. Franciſci caritas pro peccatorum ſalute, eo admirabilior eſt, quo facilius eſt, ardentes zeloteſque viros aberrare, & ſub ſpecie tuendi honorem Dei, ejuſque majorem gloriam quærendi, contendere, ut regnum ejus diruant in animabus, quæ ſanguine ejus redemptæ præcipuum ſunt objectum, in quo ſibi complaceat Deus. Hoc pacto temere egerunt duo illi diſcipuli, qui Salvatorem oraverunt, ut ſibi permitteret Igne de cælo demiſſo abſumere Samaritas, cum horum inurbanitas eorum nimis amarum zelum provocaſſet. Sanctus noſter Patriarcha longe oppoſitam rationem hodierna die ſervat. Si qua pollet apud Deum auctoritate, & Salvator illi optionem facit, quodcumque voluerit petendi, nonniſi pro peccatoribus petit. Orat, ut eorum mentes illuminet, ut eorum corda moveat, ut in illis infinitum peccati horrorem cieat, ſupremumque dolorem Numinis læſi. Vult Franciſcus, ut totum orationis ſuæ robur verſetur in peccatorum utilitatem, ex qua cum ille proficere poſſet, omnem illius fructum applicare conatur. Quæ cum ita ſint; quid tandem nos ſentire decet? Sanctus vult nobis precum ſuarum applicare fructum; ipſi vero pro virili non adnitemur hanc utilitatem percepturi? Ipſe obliviſcitur ſui, ut nos lucretur Deo, nos adverſabimur conatibus caritatis ejuſdem fatali, & Dei, & noſtrummet ipſorum oblivione? Seſe ille conjungit cum voluntate Dei ſanctificationem noſtram cupientis; numquid ipſi æternum ſanctis Dei voluntatibus adverſabimur? Denique ille pro nobis ſancta importunitate fatigat Dominum; numquid ipſi obluctabimur, & cæleſtia contemnemus, ac animæ noſtræ tantam geremus curam, quantam ſi anima eſſet hoſtis infenſiſſimi? *Formentieres.*

Maximi fructus Indulgentiæ de Portiuncula.

Nonne mirum eſt celeres intueri progreſſus hujus Indulgentiæ de Portiuncula? Nonne magnum eſt argumentum agendarum Domino gratiarum, eique debitas conferendi laudes pro tanto beneficio? Indulgentia hæc ſeſe effudit in omnes fere terrarum plagas; fructus ejus adeo ſunt uberes, ut omnium ætatum, ſexuum, conditionum homines illos fuerint experti. Quis recenſere poſſet numerum peccatorum, quos univerſalis hæc gratia convertit, ac immutavit, illos a molli, noxioque vitæ genere ad auſteram, ac pœnitentem vitam traducens? Quot vetera, ac recentia debita cum Dei juſtitia conflata hoc pacto diſſoluta fuerunt? Quot animæ olim captivæ, & ſub crudeli Satanæ ſervitute gementes, crudele, & non ferendum jugum hoc excuſſerunt fruituri amabili ſervitute Salvatoris Mundi? Alii experti ſunt valido hoc præſidio cupiditates ſuas deferbuiſſe. Alii concupiſcentiæ ſuæ igniculum extinctum fuiſſe. Hi ſe non ultra ultionis, & iracundiæ furiis corripi. Illi ſe non ultra terrenis affici gaudiis; Evangelicum jugum ſibi ſuave, & jucundum videri, quod pridem illis non ferendum videbatur. Quot fideles, quos ſervilis tantum metus coercebat, in ſemet experti ſunt ſpiritus adoptionem, poſtquam emundati fuerunt aquis ſalutaribus, quæ S. Franciſci meritis fuerunt conceſſæ? Qui lethali laborabant letargia repente excitari viſi ſunt, & mox vitam ducere prorſus novam, & pleni zelo, & fervore non ſolum beata hæc principia ſancta perſeverantia coronarunt, ſed exemplorum ſuorum ſanctitate alios etiam inflammarunt. *Sermo Manuſcriptus.*

Contra negantes Indulgentiam Portiunculæ.

S. Franciſci ſpiritus a Summo Pontifice recognitus, ab omnibus fidelibus probatus fuit per authentica miracula, quæ facta fuerunt in confirmationem Indulgentiæ, quam Salvator Sancto huic Patriarchæ conceſſerat. Sacra Traditionis depoſita! Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Orthodoxæ! hujus uſque ad ſæculorum finem eritis monumenta; Ora obſtruentia incredulis ſpiritibus qui de certiſſimis rebus diffidentes, omniaque in dubium revocantes, quaſi brachium Dei abbreviatum eſſet fidem habere nolunt iis etiam, quæ ſenſibus ſuis percipiunt tanquam bruta jumenta. Ut fidem noſtram ædificemus, & credamus Indulgentiam S. Franciſco conceſſam, ſufficiant nobis argumenta ex Traditione deſumpta, & tanta nube teſtium ſuffulta. Relinquamus infidelibus miracula; neque jactemus profanam prudentiam, quæ ſcrutari vult omnia, eaque ad ſenſum ſuum redigere; Apoſtolo admonente, ne credamus omni ſpiritui, ſed in dubiis noſmet ſubjiciamus Eccleſiæ. Cum igitur omnia enarrantur prodigia, quæ evenerunt in Indulgentia S. Franciſco conceſſa, Præſulem illi fines præſtituere volentem obmutuiſſe: Cedamus huic veritati, quæ hactenus pro certiſſima habita eſt, eique debitum obſequium, ac fidem habeamus. *Sermo Manuſcriptus.*

Contra Chriſtianos oſcitantes, qui negligunt lucrari has Indulgentias.

Quam durum eſt turpem inſtituere comparationem horum oſcitantium Fidelium, qui Indulgentias vel negligunt, vel irrident, cum Hæreticis, qui omnia commenta ſua, ac deliramenta commendant, cæremonias vero, ſanctoſque ritus noſtræ Religionis ſibi vertunt in ludibrium. Etenim nonne verum eſt hunc Indulgentiæ de Portiuncula theſaurum eſſe in Eccleſia tanquam talentum abſconditum in agro, quod eſt inutile ignavis fidelibus, qui ſæculi torrenti ſe trahi ſinunt, & relaxationem, quæ in mundo graſſatur ſecuti, non extendunt manum ad theſaurum hunc, qui ipſi offertur, & ad quem acceptandum ſollicitantur? Hæreticus ſimiliter audit vocem Eccleſiæ, a qua receſſit, & quæ dicit illi: Memento ex qua petra excifus fuiſti; ne obliviſcaris Abraham patrem tuum, nec Saram matrem tuam, quæ tot cum doloribus parturivit te. Habet illa pro te vias reconciliationis; hinc quidem Sacramentorum piſcinam, in qua elui vales, ac inde emergere æque mundus, ac puer vix ex ſalutaribus Baptiſmatis aquis egrediens. Inde habes Indulgentias S. huic Patriarchæ conceſſas: Venite & emite abſque argento; hic novus eſt fons ex latere Salvatoris emanans. Sed hæreticus aurem obſtruens voci Eccleſiæ tanquam Chriſtianus omni pietate vacuus, poſt acceptam medicinam perit, quæ proculdubio illius curationem operabatur. Tange cor Deus miſericordiarum, & obliviſcere iniquitatum ſuarum. Moveat te illorum pernicies, quos tuus amor non movet, & fac, intelligant non deeſſe tibi gratias omnipotentes, quibus rebelles etiam animos vales compellere. *Sermo Manuſcriptus.*

Hortatio ad ignavos Chriſtianos qui ex hac Indulgentia fructū percipere nequeunt.

Sive igitur conſideremus authenticam hujus Indulgentiæ veritatem, eamque ab eodem J. C. concedi, ſive ſpectemus Matrem miſericordiæ pro illa laborantem, ſive cogitemus S. Franciſcum primum hujus petitionis auctorem; Filio Dei, glorioſæ ejuſdem Matri, atque Franciſco unam eſſe mentem, videlicet opem ferendi, ut ad extremum uſque quadrantem in hac vita diſſolvamus debita noſtra per hanc pleniſſimam Indulgentiam, ut digni ſimus fruitione Dei noſtri ex eo momento quo carne hac mortali exuemur. Nonne eandem habere deberemus cupiditatem colligendi pretioſum hunc theſaurum, quam avarus, ingentem auri vim defoſſam humi inveniendi? Sed heu! bonum inviſibile cupiditatum non ciet. Fruſtra nobis exhibetur, remedium hoc amplum eſſe, & generale pro omnibus criminum generibus; Fruſtra monemur, illud nobis admirabili facilitate animæ ſalutem afferre: hæc eadem facilitas nobis præbet anſam illud negligendi, adeo terræ inhæremus. Excutiamus ergo lethalem hunc ſoporem, & proficiamus hoc ſalutari remedio, quod eo facilius comparatur, & aptius eſt noſtris infirmitatibus medendis, quia idem Salvator noſter, hic ſupremus animarum noſtrarum medicus, dignatus eſt illud nobis gratificari. *Sermo MS.*

Contra eos qui negligunt lucrari Indulgentias.

Quis non admirabitur inſignem mortalium inſaniam, præſertim vero nequiſſimorum peccatorum, qui ubi ſuadentur evitare ſeveras ſæculi futuri pœnas jejuniis, eleemoſynis, & mortificationibus corporis, quas requirit pœnitentia, conqueruntur de remedii adeo neceſſarii difficultate, & cum illis exhibetur via Indulgentiarum, quæ eſt ſuavior, hanc negligunt, atque contemnunt; & non deſunt etiam, qui vix ſibi perſuadeant Deum uſque huc eſſe miſericordem. Quid igitur agendum eſt cum his ægrotis adeo moroſis, quibus omnia diſplicent remedia, qui omnibus adverſantur, qui dolent modo quod jugum Domini ſit nimis grave, & modo nimis leve eſſe queruntur? numquid exprobrandi ſunt, quemadmodum S. Paulus olim Galatas exprobravit; eos ſecreto neſcio quo præſtigio faſcinari, & non vereri ea ſupplicia, quibus eos ſua objicit negligentia? Num veſtram infimabo infidelitatem? Nequaquam: etenim proculdubio loquor apud Fideles, & homines in Eccleſiæ ſinu educatos; ſed noſtræ ſuccenſeo ignaviæ, quæ inanes ſcrutatur prætextus ad evitandum modicum illud crucis, quod hac in vita perferendum eſt, ut tanto bono perfruamur.

Preces pro aliis oblatæ facilius exaudiuntur.

Fateamini neceſſe eſt, cum pauper pro ſeipſo petit, miſericorditer audiri, ſed cum petit pro aliis audiri cum admiratione. Cum orat pro ſe, propter illius miſeriam exauditur; cum vero pro aliis, propter ipſius merita exauditur. Hæc tamen non eſt vulgata poſtulandi ratio. Nimis noſtra quærentes aliorum facile obliviſcimur, cum interim S. Franciſcus pro peccatoribus omnibus agat pœnitentiam. Obliviſcitur ſui, millies ſeipſum immolat pro mortalium omnium ſalute, & ſacrificium hoc in Portiunculæ ſacrata æde inſtaurat, peccatores conciliaturus cum Deo, per Indulgentiam quam obtinet. Seſe Deo offert tanquam publicam victimam, ſatis voti ſui compos ſi ſacrificium ſuum æqui, bonique fiat, quin ullam pro ſe poſtulet gratiam. *Ex pluribus Auctoribus deſumptum.*

Confidentiæ cauſſam pro peccatoribus proficere poſſe ex hac Indulgentia, Oratio ad S. Franciſcū.

Licet paulliſper oculos conjiciamus in multitudinem iniquitatum noſtrarum, vel in earum gravitatem, nobis diffidendum eſt de nobiſmetipſis, noſmet humiliare debemus, noſque tanto beneficio indignos exiſtimare. Verum ſi cogitaverimus ipſum Dei Filium nos tanto miſericordiæ ſuæ dono prævertere; omnis nobis eſſe debet confidendi cauſſa ac noſmet eum in ſtatum conſtituendi, ubi proficere poſſumus medio adeo facili ad emergendum ex tot malorum abyſſo, ubi conſepulti ſumus. O Sancte, tu pro peccatoribus petiiſti inſignem hanc Indulgentiam: tu pro illis obtine quæſo mihi etiam ſcintillam ignis illius, ardoriſque Seraphici, qui animavit te, eo in ſermone, quem habuiſti ubi primum hæc Indulgentia evulgata fuit, ut evincere valeam corda ignava, ac indurata de tanti beneficii pretio, & de ea neceſſitate, in qua ſunt ex eo proficiendi, eo inquam in ſermone, qui in omnium cordibus tantam excivit cupiditatem perfruendi fructu zeli tui, ut ex omnibus Europæ regnis ad illud promerendum plerique confluerent. Sed hodierna die hanc nobis gratiam deprecare, ut noſtræ utilitatis ſenſu magis afficiamur, & pluris faciamus tantum boni, quod nobis procuraſti. Non minor tibi apud Deum auctoritas, aut pro mortalium ſalute minor zelus eſt, quam olim. Utere igitur utroque ad excitandos Auditores meos ut fruantur bono, quod in hereditatem reliquiſti filiis tuis, & cujus optaſti Fideles omnes eſſe participes. Ne ſinas quæſo imperfectum opus tuum; & quandoquidem adeo inſigne bonum illis obtinuiſti, fac, ut Deus in illis cieat deſiderium illud ſibi applicandi, veluti viam tutiſſimam, qua poſſint aliquando pervenire ad gloriam, qua frueris. *Auctor Sermonum in omnia argumenta &c.*

PRO DIE FESTO ET PANEGYRICO OMNIUM SANCTORUM

MONITUM.

Quandoquidem fieri nequit, quod non ſemel admonui, Concionatoribus ſupellectilem ad ſingulos Sanctos exornandos ſuppeditemus, credidi me huic tertiæ Operis mei parti finem non melius imponere poſſe, quam abunde ſuggerens ea, ex quibus exornari valeat Omnium Sanctorum generatim Elogium. Hoc eſt Eccleſiæ ipſius mentem aſſequi, quæ ſtatam indixit diem Omnium Sanctorum Feſtivitati recolendæ; ea de cauſſa, quia cum infinitus propemodum ſit eorum numerus, ut debitus illis cultus adhiberetur, ſe teneri cenſuit ad eam inſtituendam celebritatem, qua illos in communi veneraretur.

Ceterum cum mihi hunc potiſſimum finem propoſuerim, delectum facere eorum, de quibus vulgatius ſermo haberetur, munere meo defunctus ſum, cum omnium characterum Sanctos viros elegerim, ita ut fieri nequeat, ut aliquis eorum, quos prætérivimus, rationem non habeat cum aliquo eorum, de quibus verba fecimus, ſi minus omnimodam habeat ſimilitudinem.

Monitos autem lectores meos volo, in hoc generali Sanctorum omnium Panegyrico non latius excurſuros eſſe in magnitudinem felicitatis, quam poſſident; quoniam hoc argumentum alibi uberius pertractatum eſt, ſub Titulo Beatitudinis; *ſed tantum nos orationem habituros de viis, quibus uſi ſunt, ut illam aſſequerentur; de exemplis virtutum, quæ nobis præſtantiſſima reliquerunt; & quo pacto ſinguli in ſtatuum & conditionum tanta varietate ad ſanctitatem pervenire poſſimus.*

PARAGRAPHUS PRIMUS.

Multiplex Panegyricarum Orationum Synopſis hujus argumenti.

Vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus, ſtantes ante thronum. Apocalypſ. 7.

I. HÆc multitudo numero carens, ex omnibus terrarum populis conflata, indigitat cœtum eorum omnium, qui ſcripti ſunt in libro vitæ, & quorum nomina revelabuntur ea die, qua ſinguli ſecundum opera ſua ſunt recepturi. Ingentem hanc Sanctorum copiam Eccleſia peculiari cultu hodie proſequitur, cumque illam conſtituat argumentum ſollemnitatis præcipuæ, vult, eamdem nobis filiis ſuis eſſe communis lætitiæ, & conſolationis cauſſam, oſtendendo nobis, neminem eſſe, qui non poſſit aliquando in beata, ac innumerabili hac turba Sanctorum recenſeri, quorum nobis proponit & gloriam celebrandam, & legenda veſtigia. Tria, ut plurimum, nos a Sanctitate deterrent. Sanctorum numerus adeo arctus nobis exhibetur, ut ſpem adjiciamus ad illum ſanctitatis apicem perveniendi. Sanctitatem nobis fingimus adeo arduam ac difficile comparandam, ut opus Sanctificationis noſtræ deferamus, antequam illi manum admoveamus. Ignoramus adminicula ſanctificandi noſmetipſos; & colorem hunc prætexentes illa negligimus. Ut triplici huic malo occurrat Eccleſia, quid agit hodierna die?

1. Nos ad noſtrummet ſanctificationem excitat, proponens nobis turbam magnam Sanctorum.

2. Injicit nobis ſpem, ut ſanctificatione ipſa Sanctorum juvemur interceſſione.

3. Eorum proponit exempla, ut in operis noſtri perfectione duces illos ſequamur. Magnus Sanctorum numerus nos ad noſmet ſanctificandos inflammat. Eorum interceſſio nos in hoc opere adjuvat; exemplum vero docet, quo pacto ſanctificemur. *Ex ſpecimine Panegyricorum.*

II. *Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt Regnum Cælorum.* Matth. 5. S. Ambroſius hæc Salvatoris verba explicans, animadvertit, in Chriſtiana morum diſciplina beatitudinem initium ducere ex eo, quod ſecundum hominum ſententiam conſtituit ipſam calamitatem: videlicet ab ipſa paupertate. *Beati divites, mundus ait; Beatum dixerunt populum, cui hæc ſunt, Beatus populus,* (*Pſ.* 143.) David ait, *cujus Dominus Deus ejus. Beati pauperes ſpiritu,* Salvator inquit: Quæ verba æque vera ſunt, ſeu de præſenti vita, ſeu de futura intelligantur; quippe ii ſolum, qui pauperes ſunt ſpiritu, videlicet qui ſæcularibus curis expediti ſunt, beati ſunt, quantum homo in hac vita beatus eſſe poteſt; & hæc ſpiritus paupertas, quæ ſola conſtituit veram hujus mundi felicitatem, ſola via eſt, ut ad perfectam vitæ alterius felicitatem perveniatur. Hinc Salvator, qui hactenus locutus fuerat per os Patriarcharum, & Prophetarum, os divinum aperiens, ut per ſe homines erudiret quaſi fundamentum doctrinæ Cæleſtis, hoc ſubſternit principium, quod re adhuc integra evertit omnia mundi placita, quæ eſt impugnaturus: *Beati pauperes ſpiritu.* Sed non hic ſubſtitit, ſed in toto hodierni Evangelii decurſu deinceps aperit omnes vias felicitatem aſſequendi, & genera virtutum, quas Sancti exercuerunt, & nobis proponit duas validiſſimas rationes, quæ in animabus noſtris excitare valeant pietatis amorem, exemplum, & retributionem. *Beati pauperes;* hoc ſanctitatem efficit: *Quoniam ipſorum eſt Regnum Cælorum;* hæc merces eſt. Conſiderandum eſt igitur

1. Sanctos reliquiſſe nobis exempla, quæ nos ad noſtram debent excitare ſanctificationem.

2. Sanctos in Cælo frui beatitudine Dei ipſius, ideoque nobis ad eamdem comparandam eſſe adnitendum. *Ex Specimine Panegyricorum.*

Beati qui perſecutionem patiuntur propter juſtitiam: quoniam ipſorum eſt Regnum Cælorum. Matth. 5. Si ad beatitatem adquirendam pati ſufficeret, nullus in terris mortalium eſt, qui jure ſuo contendere ad illam minime valeat; nemo enim eſt, qui non patiatur; ſed ſupremæ retributionis promiſſio ad eos pertinet tantum, qui propter juſtitiam patiuntur. Sancti omnes, quorum memoriam hodierna luce colit Eccleſia, hunc præſetulerunt characterem; non niſi per paſſionem ingreſſi ſunt in gloriam Chriſto duce, & auſpice. Singuli tulerunt particulam dominicæ crucis; omnes de Calice ejuſdem biberunt; ac felicitatem ſuam debent perſecutionibus, quibus acti fuerunt: hoc pretium eſt, quo beatam ſibi vitam compararunt. *Beati qui perſecutionem patiuntur propter juſtitiam.* In hoc ſtatuendum mihi eſt elogium habendum de communi eorum gloria. Omnes Sancti ſunt, quia omnes paſſi ſunt, & gloriam ſuam acceptam referre debent uſui præſtantiſſimo earum perſecutionum, quas pertulerunt. Sat igitur loqui de neceſſitudine gloriæ Sanctorum cum eorumdem paſſione, ac vobis oſtendere III.

1. Vitæ hujus ærumnas illis ſanctam conferre impatientiam ad Cælum perveniendi.

2. Gaudium quo ſe aliquando ſeparaverunt in eo deliciarum loco perfruituros, animos illis addidiſſe, ut vitæ hujus mala perferrent. *Ex Specimine Panegyricorum.*

Salutant vos omnes Sancti. 2. ad Cor. 1. Quamvis Apoſtolus dixerit verba iſta de Sanctis adhuc in terra degentibus, IV. videlicet de Fidelibus, qui per S. Paulum, amicos fratreſque ſuos in Chriſto ſalutabant; non reor tamen me temere, ac importune facturum hac præſertim die memoriæ Sanctorum omnium ſacra, ſi triumphantis illius cœtus nomine vos ſalutavero. Cælum oblivionis locus non eſt, ubi non meminerint ultra amicorum ſuorum beati: *Non eſt Cælum terra oblivionis.* Involucra, & umbræ Religionis prætereunt: ſpei gemi-